EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 7.6.2000
KOM(2000) 335 slutlig

2000/0143 (CNS)

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET, EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

PÅ VÄG MOT EN GEMENSKAPENS RAMSTRATEGI FÖR JÄMSTÄLLDHET (2001-2005)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ett stödprogram avseende gemenskapens ramstrategi för jämställdhet (2001 –2005)

(framlagda av Komissionen)

1. INLEDNING

I meddelandet beskrivs kommissionens syn på hur en strategi för ökad jämställdhet för de kommande fem åren kan utformas. Syftet är att upprätta en handlingsram inom vilken gemenskapen i all sin verksamhet skall kunna verka för att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och främja jämställdhet mellan dem, i enlighet med artikel 3.2 i fördraget.

Kommissionen har i samband med utarbetandet av detta meddelande granskat föjande huvuddrag i gemenskapens politik på området under de senaste åren.

- Gemenskapens regelverk i fråga om lika möjligheter samt EG-domstolens rättspraxis på området.

- Gemenskapens engagemang i och uppföljning av den handlingsplan som antogs vid FN:s fjärde internationella kvinnokonferens i Peking 1995.

- Genomförandet av tidigare gemenskapsprogram för lika möjligheter för kvinnor och män, särskilt gemenskapens handlingsprogram på medellång sikt (1996-2000), genom vilket strategin för integrering av ett jämställdhetsperspektiv stärktes.

- Strukturfondernas bidrag till ökad jämställdhet under de senaste tio åren genom särskilda åtgärder - i synnerhet NOW-initiativet - och genom nya bestämmelser (2000-2006), samt det värdefulla bidrag som den europeiska sysselsättningsstrategin gett sedan 1997.

- Initiativ på området för yttre förbindelser, utvecklingssamarbete och främjande och skydd av kvinnors mänskliga rättigheter.

- De nya impulser som Europaparlamentet och rådet har bidragit med.

- Amsterdamsfördragets skärpta bestämmelser när det gäller jämställdhet mellan kvinnor och män[1].

Jämställdhet idag: på väg mot verklig demokrati

Demokrati är ett grundläggande värde i EU:s medlemsstater, EES-länderna och kandidatländerna. Demokrati är också en nyckelkomponent i EU:s yttre förbindelser och EU:s politik när det gäller utvecklingssamarbete. Verklig demokrati förutsätter att alla medborgare, kvinnor såväl som män, deltar och företräds i lika utsträckning i det ekonomiska livet, beslutsfattandet, samhällslivet, kulturlivet och det civila samhället.

---

[1] Artiklarna 2, 3, 13 och 141 i Amsterdamfördraget, undertecknat i Amsterdam den 2 oktober 1997, varigenom fördragen om de europeiska gemenskaperna ändrades.

Den politiska viljan att främja jämställdhet har funnits länge på EU-nivå och är förankrad i fördraget sedan 1957. I gemenskapens regelverk fastslås att kvinnor och män är lika inför lagen. Främjandet av jämställdhet är en viktig del av EU:s yttre förbindelser och dess politik när det gäller utvecklingssamarbete, och framför allt utgör främjandet och skyddet av kvinnors rättigheter en del av EU:s politik för mänskliga rättigheter i tredje land. Jämställdhetslagstiftningen är dessutom en självklar del av gemenskapens regelverk, som kandidatländerna måste respektera.

Betydande framsteg har gjorts i medlemsstaterna när det gäller kvinnans situation, men jämställdheten i vardagslivet hindras fortfarande av att kvinnor och män inte har lika rättigheter i praktiken. Att det fortfarande föreligger en strukturell könsdiskriminering visas bland annat av det faktum att kvinnor alltjämt är underrepresenterade eller att det alltjämt förekommer våld mot kvinnor.

Denna situation kan angripas på ett effektivt sätt genom att man integerar jämställdhetsmålet i all politik som direkt eller indirekt påverkar kvinnor och män. Kvinnors problem, behov och ambitioner måste beaktas och ges samma tyngd som männens när det gäller politikens utformning och genomförande. **Det är detta som utgör den strategi som kommissionen antog 1996[2], att integrera jämställdhetsaspekten i alla politikområden, och som kommissionen nu avser att omsätta i praktiken och konsolidera genom detta förslag.**

Parallellt med integrering av ett jämställdhetsperspektiv i all politik har särskilda åtgärder med inriktning på kvinnor visat sig vara nödvändiga för att undanröja den bristande jämställdhet som fortfarande finns kvar. Den föreslagna ramstrategin grundar sig på detta kombinerade angreppssätt.

2. STRATEGIN

2.1. En områdesövergripande ramstrategi för jämställdhet och ett stödprogram för denna strategi

Gemenskapens framtida jämställdhetsarbete bör ske inom ramen för en övergripande strategi för att främja jämställdhet i gemenskapens samtliga politikområden. Detta kan antingen ske genom att man anpassar politiken (proaktiva åtgärder: integrering av ett jämställdhetsperspektiv) eller genom att man genomför konkreta åtgärder för att förbättra kvinnornas situation i samhället (reaktiva åtgärder: särskilda åtgärder).

Denna integrerade strategi innebär en viktig förändring jämfört med tidigare gemenskapsinsatser för lika möjligheter för kvinnor och män, eftersom dessa insatser tidigare inte har samordnats och i huvudsak finansierats under olika budgetposter. Ramstrategin för jämställdhet syftar till att samordna de olika initiativen och programmen under ett och samma tak kring klara och tydliga kriterier för bedömning, övervakning,

---

[2] Meddelande från kommissionen av den 21 februari 1996 "Att införliva jämställdheten mellan kvinnor och män i gemenskapens hela politik och i samtliga insatser" KOM(96) 67 slutlig.

referenspunkter (benchmarking), kontroll av att jämställdhetsaspekten beaktas samt utvärdering.

Den nya strategin kommer att ge de olika pågående gemenskapsinsatserna för att främja jämställdhet en högre profil och säkerställa en övergripande samstämmighet mellan dem genom att överlappande verksamhet identifieras. Detta kommer att optimera effektiviteten och göra insatserna synliga inom kommissionen och utanför. En övergripande ramstrategi kommer också att innebära att resultaten kan övervakas och spridas bättre.

För att utveckla de övergripande samordningsåtgärder som behövs för att genomförandet av ramstrategin skall lyckas (till exempel nätverk, informationskampanjer, redskap för analys och bedömning, övervakning, rapportering och utvärdering) föreslår kommissionen att ett stödprogram inrättas under budgetpost B3-4012. Grunden för detta program, som skall antas genom ett rådsbeslut, är artikel 13 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.[3]

2.2. Subsidiaritet och komplementaritet

Medlemsstaterna, EES-länderna och kandidatländerna driver alla politik som skall främja jämställdhet, men det finns stora skillnader när det gäller det praktiska genomförandet. Detta gäller såväl i fråga om lagstiftning, institutionella mekanismer, särskilda initiativ (till exempel positiv särbehandling) som hur medveten allmänheten är om jämställdhetsfrågor. Tidigare program och initiativ på gemenskapsnivå har hjälpt medlemsstaterna och icke-statliga organisationer att utveckla effektivare strategier för ökad jämställdhet (dvs. ett mervärde).

Gemenskapen skall dock inte fortsätta att driva sådan verksamhet som med hänsyn till dess natur eller omfattning kan skötas bättre på nationell, regional eller lokal nivå.

De olika gemenskapsåtgärderna, ramstrategin och medlemsstaternas insatser måste komplettera varandra så att man kan undvika överlappande verksamhet[4] och dra största möjliga nytta av resultaten.

3. FASTSTÄLLA MÅL

För att kunna få största möjliga genomslagskraft måste gemenskapens ramstrategi för jämställdhet ta sig an utmaningen att åstadkomma de strukturella förändringar som behövs för att uppnå jämställdhet i praktiken. Kommissionen har identifierat fem

---

[3] Kommissionen har redan meddelat sin avsikt att lägga fram förslag till ett nytt handlingsprogram för jämställdhet, med en specifik budget, i meddelandet om artikel 13 (KOM (1999) 564 slutlig av den 25 november 1999.

[4] Bland annat gemenskapens handlingsprogram mot diskriminering (2001-2006), gemenskapsinitiativens program, strukturfonderna, programmen för landsbygdens utveckling, femte ramprogrammet för forskning och teknisk uveckling och andra EU-program som t.ex. Sokrates, Leonardo och Ungdom.

inbördes relaterade insatsområden för ramstrategin. Operativa mål för jämställdhetsarbetet under de kommande fem åren kommer att fastställas för vart och ett av dessa områden. Inom ramen för ramstrategin kommer alla gemenskapens jämställdhetsrelaterade initiativ att kopplas till ett eller flera av följande insatsområden: det ekonomiska livet, lika deltagande och representation, sociala rättigheter, det civila samhället samt könsroller och stereotyper.

Jämställdhetsperspektivet i samband med EU:s utvidgning och EU:s yttre förbindelser och strategier för utvecklingssamarbete kommer att genomsyra samtliga ramstrategins insatsområden.

Under nästa punkt redogörs för operativa mål och målinriktade åtgärder. Förteckningen är inte uttömmande utan skall illustrera ramstrategins potential. Åtgärderna kommer att genomföras av kommissionen, medlemsstaterna och olika nyckelaktörer (icke-statliga organisationer, arbetsmarknadens parter) enligt lämpligaste arbetsfördelning.

3.1. JÄMSTÄLLDHET I DET EKONOMISKA LIVET

Vid Europeiska rådets möte i Lissabon[5] uppmanades kommissionen och medlemsstaterna att på alla sätt främja jämställdhet i sysselsättningspolitiken. Man skulle till exempel minska segregationen i arbetslivet och göra det lättare att förena arbete och familjeliv, särskilt genom att fastställa nya referenspunkter för bättre barnomsorg. Vid Europeiska rådets möte i Lissabon fastställdes också kvantitativa mål som är av största betydelse för att man skall kunna uppnå jämställdhet i arbetslivet. Målet är att kvinnors sysselsättning skall öka från dagens genomsnitt på 51 % till över 60 % 2010. I detta sammanhang skall särskild uppmärksamhet ägnas åt att se till att kvinnorna helt integreras i den nya ekonomin. Det är också nödvändigt att främja och integrera olika sätt att ge kvinnor samma tillgång till den kunskapsbaserade ekonomin och hjälpa dem att delta i den, eftersom informationstekniken (IT) alltmer påverkar sysselsättningen inom alla sektorer.

Strukturfonderna är gemenskapens viktigaste finansiella instrument för att främja den sociala sammanhållningen, förbättra sysselsättningsmöjligheterna och främja en hållbar utveckling. De fungerar redan idag som ett viktigt redskap för att främja jämställdheten. Enligt den nya strukturfondsförordningen[6] skall större vikt fästas vid jämställdhet vid programplanering, genomförande, övervakning och utvärdering.

---

5 Ordförandeskapets slutsatser (Lissabon den 23-24 mars 2000): http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm

6 Rådets förordning 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna, EGT L 161 av den 26.6.1999, s. 1-42.

*3.1.1 **Operativt mål**: Stärka jämställdhetsdimensionen i den europeiska sysselsättningsstrategin*

Åtgärder :

I syfte att fördjupa den sysselsättningssstrategi som inleddes i Luxemburg skall man genom ramstrategin:

- Uppmuntra till översyn av skatte- och förmånssystem som avhåller kvinnor från att ta sig in på arbetsmarknaden.

- Uppmuntra till livslångt lärande och till att kvinnor får tillgång till aktiva arbetsmarknadsåtgärder.

- Främja kvinnors anställbarhet och tillgång till IT-jobb, särskilt genom att öka kvinnors deltagande i relevant utbildning.

- Vid behov stödja fortsatt utveckling och samordning av nationella statistiksystem för att göra det möjligt att bättre övervaka jämställdhetsrelaterade frågor i den europeiska sysselsättningsstrategin (stödprogrammet).

- Stödja en expertgrupp för jämställdhet i det ekonomiska livet som skall hjälpa kommissionen att utföra dessa uppgifter (stödprogrammet).

*3.1.2 **Operativt mål** - Förbättra användningen av strukturfonderna för att främja jämställdhet*

Åtgärder :

- Föreslå ett kommissionsmeddelande om hur jämställdhetsperspektivet integrerats i de nya programplaneringsdokumenten, och lyfta fram de bästa metoderna.

- Förbättra integreringen av ett jämställdhetsperspektiv när det gäller strukturfonderna och tillhörande gemenskapsinitiativ (Equal, Interreg, Urban och Leader). Stärka samarbetsmekanismerna inom kommissionen för att övervaka hur jämställdhetsperspektivet integreras i all verksamhet.

- På gemenskapsnivå stödja informations- och upplysningsinsatser som syftar till att främja jämställdhet inom ramen för strukturfonderna. Utveckla kopplingar mellan strukturfondernas åtgärder och landsbygdsutvecklingsåtgärder som finansieras genom EUGFJ:s garantisektion samt annan gemenskapspolitik som främjar jämställdhet.

- Stödja åtgärder för att minska segregeringen på arbetsmarknaden genom Equal, gemenskapsinitiativet för mänskliga resurser.

- Stödja upprättandet av ett nätverk av personer som i medlemsstaterna är ansvariga för jämställdhetsfrågor inom ramen för strukturfonderna.

3.1.3 ***Operativt mål:*** *Utarbeta strategier som syftar till att främja att ett jämställdhetsperspektiv integreras i all politik som påverkar kvinnors ställning i det ekonomiska livet, (t.ex. skatte-, finans-, ekonomi-, utbildnings-, transport-, forsknings- och socialpolitik).*

Åtgärder :

- Föreslå ett kommissionsmeddelande om sociala frågor i samband med offentlig upphandling.

- Integrera en jämställdhetsanalys i politiken för utvecklingssamarbete när det gäller utformning, genomförande och utvärdering av åtgärder, särskilt i fråga om makroekonomisk politik och kampen mot fattigdom.

- Inleda en dialog med ledningarna för företag som verkar i Europa, framför allt i samarbete med arbetsmarknadens parter, beträffande företagens bidrag till jämställdhet i det ekonomiska livet.

- Skapa en europeisk kvalitetsutmärkelse (ett jämställdhetspris eller ett diplom) som delas ut varje år till företag som har utvecklat bra metoder för att främja jämställdhet (stödprogrammet).

3.2. LIKA DELTAGANDE OCH REPRESENTATION

Kvinnor är fortfarande underrepresenterade på alla områden när det gäller beslutsfattande. Detta är ett grundläggande demokratiskt problem som kräver åtgärder på gemenskapsnivå.

Rådet antog den 22 oktober 1999 slutsatser[7] om könsfördelningen i beslutsprocessen och noterade de indikatorer som kan användas för att mäta könsfördelningen i det politiska beslutsfattandet. I kommissionens rapport om genomförandet av rådets rekommendation om en jämn könsfördelning i beslutsprocessen[8] dras slutsatsen att det övergripande resultatet av den politik som förts sedan 1996 har varit positivt. Det motsvarade dock inte de förväntningar som uppställts för 1996, vilket gör att ytterligare åtgärder behövs.

Inom kommissionen vidtogs i februari 1999 de första konkreta åtgärderna för att fastställa bindande mål, då man antog kommissionens meddelande Kvinnor och vetenskap - Berika den europeiska forskningen genom ökat deltagande från kvinnor[9]. I och med detta fastställdes målet att minst 40 % av deltagarna i paneler, rådgivande kommittéer och docentstipendieprogram inom det femte ramprogrammet för forskning och utveckling

---

7 Slutsatserna från rådets 2208:e möte, Luxemburg den 22 oktober 1999.
8 KOM (2000) 120 slutlig, 7.3.2000.
9 KOM (1999) 76 slutlig, 18.2.1999.

skulle vara kvinnor. Kommissionen anger i sitt beslut från maj 2000 om könsfördelningen i expertgrupper och kommittéer som inrättats av kommissionen att man har för avsikt att se till att inget av könen utgör mindre än 40 % av ledamöterna i kommittéer och expertgrupper. För att uppnå detta mål anmodar kommissionen medlemsstaterna att föreslå kandidater av båda könen till dessa forum.

I relationerna med tredje land, i synnerhet i frågor som rör mänskliga rättigheter, främjar gemenskapen aktivt jämställdhet i det civila samhället, i det ekonomiska livet och i politiken samt olika gruppers deltagande i valprocessen, särskilt kvinnor.

3.2.1. ***Operativt mål****: Skapa en jämnare könsfördelning i det politiska beslutsfattandet*

Åtgärder :

- Stimulera utvecklande av nätverk för politiskt valda kvinnor på europeisk, nationell, regional och lokal nivå, genom att uppmuntra nätverkssamarbetet mellan parlamentens jämställdhetsutskott i EU:s medlemsstater och i Europaparlamentet (stödprogrammet).

- Öka medvetenheten om könsdiskriminering och om behovet av en jämn könsfördelning i undervisningen i samhällsorienterande ämnen.

- Bedöma hur valsystem, lagstiftning, kvotering, mål och andra åtgärder påverkar könsfördelningen i politiskt valda församlingar (stödprogrammet).

- Stödja program som syftar till att öka utvecklingsländernas institutionella och operativa förmåga att integrera jämställdhetsfrågor på nationell och lokal nivå och i det civila samhället, inbegripet lagstiftning och administrativa åtgärder för lika rättigheter för kvinnor och män.

- Följa upp hur könsfördelningen i kommissionens kommittéer och expertgrupper utvecklas. Främja genomförandet av rådets rekommendation 96/694 och övervaka uppföljningen av detta.

- Genomföra informationskampanjer för att öka medborgarnas medvetenhet om behovet av en jämn könsfördelning i politiskt valda församlingar och i de politiska partierna samt uppmuntra kvinnor att engagera sig politiskt, med valet till Europaparlamentet 2004 i åtanke (stödprogrammet).

3.2.2. ***Operativt mål****: Skapa en jämnare könsfördelning i beslutsfattandet i näringsliv och samhälle*

Åtgärder :

- Följa och utvärdera övergången från skola till arbetsliv, rekrytering och karriärutveckling för potentiella kvinnliga toppchefer.

- Upprätta och föra regelbundet uppdaterad statistik om kvinnor i beslutsfattande ställning i näringsliv och samhälle, med uppgifter om ledning, branschorganisationer och arbetsmarknadsparter samt viktiga icke-statliga organisationer (stödprogrammet).

3.2.3. ***Operativt mål****: Skapa en jämnare könsfördelning inom kommissionen*

Åtgärder :

- Följa upp resultaten från kommissionens avdelningars arbete med att främja en jämnare könsfördelning i beslutsfattande ställning, inbegripet tidsplaner, indikatorer och referenspunkter.

- Utarbeta strategier, som en del av kommissionens reform, för att förbättra tidsanvändningen och arbetsorganisationen på alla nivåer, även på ledningsnivå.

- Fortsätta och stärka genusspecifik fortbildning och informationsverksamhet inom kommissionens alla avdelningar, särskilt på beslutsfattande nivå och i kommissionens delegationer, och göra jämställdhetsfrågor till ett reguljärt inslag i annan ledarskapsutbildning.

- Ur jämställdhetssynpunkt utvärdera och förbättra de nuvarande systemen för rekrytering och befordring inom kommissionens avdelningar, framför allt genom att säkerställa en jämn könsfördelning i juryer och uttagningskommittéer och genom att granska om innehåll och metoder för uttagningsproven eventuellt missgynnar något av könen.

3.3. LIKA TILLGÅNG TILL SOCIALA RÄTTIGHETER FÖR KVINNOR OCH MÄN

Lika tillgång till sociala rättigheter och lika möjlighet att utöva dem är en av hörnstenarna i ett demokratiskt samhälle. Många kvinnor har dock inte samma tillgång till sociala rättigheter som män, antingen därför att dessa rättigheter grundar sig på en antikverad manlig försörjningsmodell eller därför att hänsyn inte tas till att det huvudsakligen är kvinnorna som måste försöka förena familje- och yrkesliv. Detta framgår av många sociala trygghetssystem, vilket i sin tur är en av förklaringarna till att kvinnornas andel av de fattiga i EU ökar (avbrutna karriärer, deltidsjobb, brister i utbildning och yrkesutbildning). I många fall har kvinnor inte tillgång till information om befintliga sociala rättigheter eller inte till korrekt information. Vissa av dessa rättigheter omfattas redan av EU-lagstiftning. Åtgärderna kommer att syfta till att förbättra tillämpningen av gemenskapslagstiftningen, särskilt på det sociala trygghetsområdet och på områden som föräldraledighet, moderskapsskydd och arbetstid. Dessutom kommer informationsspridningen om åtgärderna att bli bättre.

Kvinnor i utvecklingsländer drabbas ofta av diskriminering när det gäller tillgång till livsmedelsförsörjning, hälso- och sjukvård, utbildning, yrkesutbildning, beslutsfattande

och äganderätt. I rådets förordning om genusfrågornas integrering med utvecklingssamarbetet[10] betonas det att skillnaderna mellan könen måste åtgärdas och kvinnors roll stärkas, eftersom det är nödvändiga förutsättningar för social rättvisa och utveckling.

3.3.1. ***Operativt mål:*** *Öka kunskapen om och följa upp relevant lagstiftning på det sociala området (föräldraledighet, moderskapsskydd, arbetstid, deltids- och visstidsanställningar).*

Åtgärder :

- Lägga fram ett förslag på grundval av artikel 13 i fördraget för att säkerställa lika behandling av kvinnor och män på andra områden än arbetslivet.

- Säkerställa uppföljning och bedömning av medlemsstaternas genomförande av befintlig lagstiftning på det sociala området.

- Bidra till ökad medvetenhet om EU-lagstiftning på det sociala området och rättspraxis hos icke-statliga organisationer, arbetsmarknadens parter, yrkesinspektörer och jurister (stödprogrammet).

- Stödja informations- och spridningsverksamhet riktad till EU-medborgare om EU:s lagstiftning på det sociala området (stödprogrammet).

3.3.2. ***Operativt mål:*** *Övervaka hur ett jämställdhetsperspektiv integreras i utformning, genomförande och utvärdering av gemenskapens politik och verksamhet som påverkar kvinnors och mäns vardagsliv (till exempel transport- och folkhälsopolitik, yttre förbindelser, inbegripet mänskliga rättigheter och gemenskapsprogrammet för bekämpning av diskriminering på grundval av artikel 13 i fördraget).*

Åtgärder :

- Integrera ett jämställdhetsperspektiv när det gäller social trygghet med beaktande av alla mål som rådet uppställt på detta område.

- Integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla gemenskapsåtgärder som syftar till att förebygga och bekämpa social utslagning, särskilt med tanke på den ökande feminiseringen av fattigdomen.

- Öka kunskapen och förståelsen om ny gemenskapslagstiftning på det sociala området och vid behov föreslå ny lagstiftning.

---

[10] EGT L 354, 30.12.1998.

- När det gäller utvecklingssamarbete, främja stödåtgärder och program som skapar förutsättningar för samma tillgång för kvinnor och män till livsmedelsförsörjning, utbildning, hälso- och sjukvård, reproduktiva rättigheter, äganderätt och rättsväsende.

- Stödja nationella informationskampanjer som syftar till att göra omvårdnad till en uppgift för både kvinnor och män (stödprogrammet).

3.4. JÄMSTÄLLDHET I DET CIVILA SAMHÄLLET

Syftet med att främja jämställdhet i det civila samhället har anknytning till frågan om fullt utnyttjande och utövande av grundläggande mänskliga fri- och rättigheter för såväl kvinnor som män, oavsett ras eller etniskt ursprung, religion eller trostillhörighet, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Det har också att göra med frågan om att stärka och vidareutveckla kontrollmekanismerna för att se till att jämställdhetslagstiftningen efterlevs samt att öka medvetenheten om rätten till likabehandling och kvinnors mänskliga rättigheter och förbättra utbildningen i dessa frågor.

Åtgärderna kommer att innefatta utbildning för jurister och information till icke-statliga organisationer om lagstiftningen på jämställdhetsområdet. Vidare måste särskild uppmärksamhet ägnas de kvinnor som är utsatta för diskriminering på flera grunder (t.ex. invandrarkvinnor, funktionshindrade kvinnor, äldre kvinnor eller kvinnor som riskerar social utslagning) eller dem som drabbas av våld eller sexuellt utnyttjande.

EU har utarbetat en europeisk strategi för att bekämpa våld mot kvinnor och kvinnohandel. Ett centralt inslag är Stop-programmet[11], som inrättats för att stärka samarbetet när det gäller att bekämpa handel med kvinnor och barn. Detta följdes av Daphne-initiativet och det nya Daphne-programmet (2000-2003), som båda syftar till bättre information och ökat skydd för våldsoffer. 1999 inleddes en informationskampanj för att bekämpa våld mot kvinnor i hemmet. En undersökning[12] som gjorts av kommissionen visar att det fortfarande finns ett behov av EU-insatser på detta område.

*3.4.1. **Operativt mål**: Övervaka gemenskapslagstiftningen och rättspraxis avseende lika behandling av kvinnor och män och vid behov föreslå ny lagstiftning.*

Åtgärder :

- Se över direktiv 75/117 och undersöka om det kan förbättras framför allt när det gäller rättsliga medel och för att anmoda medlemsstaterna att stärka yrkesinspektionernas roll och befogenheter när det gäller lagstiftning om lika lön.

- Undersöka och samla in data om jämställdhetsdimensionen när det gäller hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och med utgångspunkt från detta undersöka behovet av att ändra lagstiftningen.

---

[11] Gemensam åtgärd av den 29 november 1996 som antagits av rådet - EGT L 322, 12.12.1996.

[12] Eurobarometer 51.0, juni 1999.

- Stödja särskild information och utbildning om jämställdhetslagstiftningen och kvinnors mänskliga rättigheter för jurister, yrkesinspektioner och arbetsmarknadens parter i EU och i kandidatländerna (stödprogrammet).

- Övervaka utvecklingen av stödstrukturer för genomförandet av gemenskapens regelverk på jämställdhetsområdet i kandidatländerna (stödprogrammet).

- Stödja ett nätverk av juridiska experter i medlemsstaterna och kandidatländerna som skall kunna bistå kommissionen med genomförandet av de uppgifter som är relaterade till detta mål.

- Stödja informationsverksamhet som riktar sig till icke-statliga organisationer för att öka medvetenheten om gemenskapens lagstiftning på jämställdhetsområdet (stödprogrammet).

3.4.2. ***Operativt mål****: Främja kvinnors rättigheter som mänskliga rättigheter*

Åtgärder :

- Stödja sådana informationsåtgärder och informationskampanjer i EU och kandidatländerna som syftar till att ge kvinnor ökat inflytande genom att hävda deras mänskliga rättigheter, särskilt kvinnor som drabbas av diskriminering på flera grunder (framför allt invandrarkvinnor och kvinnor från etniska minoriteter).

- Stödja nätverkssamarbete för systematisk insamling av jämförbara data om könsrelaterade brott mot de mänskliga rättigheterna och könsdiskrimineringsmål i medlemsstaterna och kandidatländerna (stödprogrammet).

- Stärka samarbete och informationsutbyte om kvinnors mänskliga rättigheter med relevanta icke-statliga organisationer och internationella organisationer i EU, kandidatländerna och inom ramen för utvecklingssamarbetet.

- Stödja informationsverksamhet avseende könsrelaterade brott mot de mänskliga rättigheterna i samband med väpnade konflikter.

- Främja att vederbörlig hänsyn tas till kvinnornas särskilda behov eller situationer i initiativ som rör asyl för medborgare från tredje land och dessa personers inresa och vistelse i medlemsstaterna.

3.4.3. ***Operativt mål****: Bekämpa könsrelaterat våld och människohandel för sexuellt utnyttjande*

Åtgärder :

- Stärka och stödja kampen mot och förebyggandet av våld mot kvinnor, framför allt genom Daphne- och Stop-programmen.

- Stödja informationskampanjer i ursprungs-, transit- och destinationsländer utanför EU, framför allt kandidatländerna, men även i EU, i samarbete med nationella myndigheter och icke-statliga organisationer.

- Främja utbildning och informationsverksamhet inom polis- och rättsväsendet, Stödja polis- och rättsväsendens gränsöverskridande samarbete och deras utbyte av information och bra metoder, inom EU och framför allt mellan EU och kandidatländerna, för att bekämpa människohandeln.

- Bevilja korttidsuppehållstillstånd åt dem som blivit offer för människohandel i syfte att utnyttjas sexuellt, enligt principerna i 1998 års meddelande från kommissionen om framtida åtgärder i kampen mot kvinnohandeln.

- Fortsätta att utarbeta åtgärder som syftar till att bekämpa våld mot kvinnor i hemmet i EU, i kandidatländerna och i tredje land (stödprogrammet).

- Stödja forskning, datainsamling och informationsspridning om våld mot kvinnor, i EU och i kandidatländerna.

3.5. FÖRÄNDRA KÖNSROLLER OCH STEREOTYPER

Detta insatsområde avser behovet att ändra de beteenden, attityder, normer och värderingar varigenom könsrollerna i samhället formas och påverkas genom utbildning, yrkesutbildning, medier, konst, kultur och vetenskap. Att undanröja befintliga kulturella fördomar och samhälleliga stereotyper är en förutsättning för att man skall kunna uppnå jämställdhet.

Man kan inte förmedla en riktig eller realistisk bild av kvinnors och mäns mångfacetterade roller och betydelse i en värld som förändras, om man hela tiden ger en negativ eller stereotyp bild av kvinnor, särskilt i medier, databaserad information och underhållning, reklam och läromedel. Medie- och kultursektorn har en opinionsbildande och värderingsskapande roll, och bör därför bidra till förändra allmänhetens uppfattning om könsrollsstereotyper och förmedla en rättvisande bild av båda könen, utan att yttrandefriheten för den skull påverkas negativt.

*3.5.1. **Operativt mål**: Öka medvetenheten om jämställdhetsfrågor*

Åtgärder :

- Stödja insatser för att undanröja all diskriminering på grund av könsrollsstereotyper i undervisningen, till exempel i läromedlen, och insatser för att utveckla bra metoder på området.

- Öka medvetenheten om kvinnornas betydelse för det europeiska integrationsarbetet och europeisk kultur samt jämställdhetens betydelse i vårt moderna demokratiska samhälle.

- Varje år anordna en Europeisk vecka på ett prioriterat tema från ramstrategin i samarbete med medlemsstaternas myndigheter (stödprogrammet).

3.5.2. ***Operativt mål****: Se till att könsrollsstereotyperna försvinner i och genom relevanta politiska gemenskapsåtgärder*

Åtgärder :

- Övervaka hur ett jämställdhetsperspektiv införlivas i politik som är särskilt relevant för att komma till rätta med könsrollsstereotyperna, till exempel i utbildnings-, kultur-, forsknings-, medie- och idrottspolitik, och främja jämställdhet i alla framtida programplaneringsetapper i befintliga gemenskapsprogram, till exempel Sokrates, Leonardo, Ungdom, Kultur, Forskning, och andra relevanta program och initiativ.

- Diskutera med befintliga nationella etiska kommittéer om jämställdhetsdimensionen skall ingå i deras behörighetsområde samt stöd till nätverkssamarbete mellan nationella etiska kommittéer.

- Vid behov se till att kommissionens olika avdelningar beaktar kvinnors behov och perspektiv när det gäller informationspolitiken. Detta skall ske i nära samarbete med kommissionens representationskontor i medlemsstaterna.

- Främja utbytet av åsikter och bra metoder i medier och inrätta en grupp med företrädare för olika medier som kan hjälpa kommissionen att genomföra diskussionerna under detta mål i ramstrategin (stödprogrammet).

4. VERKTYG OCH MEKANISMER:

Särskilda mekanismer och metoder krävs när strategier skall utarbetas för jämställdhetsarbetet (till exempel nätverkssamarbete, datainsamling, utbildning eller konsekvensanalys ur ett jämställdhetsperspektiv). Genom ramstrategins stödprogram kommer man att analysera hur effektiva de befintliga instrumenten är och stödja utvecklingen av nya och effektivare. Dessutom kommer man att utveckla gemensamma indikatorer och fastställa referenspunkter för att möjliggöra en mer effektiv övervakning och utvärdering. Verksamhet och strategier kommer på detta sätt att kunna modifieras eller vid behov avvecklas, eller nya kommer att kunna utvecklas under den period som ramstrategin omfattar.

4.1. Stärka samarbetet med EU:s nationella jämställdhetsorgan och samordna insatserna

Ramstrategin kommer att aktivt stimulera till utbyte av bra metoder mellan EU:s medlemsstater, EES-länderna och kandidatländerna och engagera regeringar, arbetsmarknadens parter och det civila samhället.

För att stödja och förbättra samverkan mellan ländernas jämställdhetspolitik och för att skapa ett europeiskt mervärde kommer kommissionen genom ramstrategins stödprogram

att ge ekonomiskt stöd till olika europeiska initiativ. Dessa skall utarbetas av medlemsstaternas myndigheter i samarbete med alla relevanta aktörer, framför allt icke-statliga organisationer och arbetsmarknadens parter, och skall behandla särskilda teman som skall vara av europeiskt intresse och ha en europeisk dimension.

Kommissionen avser att en gång om året anordna ett högnivåmöte med högre tjänstemän från medlemsstaterna som ansvarar för integrering av ett jämställdhetsperspektiv i politiken.

Kommissionens rådgivande kommitté för lika möjligheter för kvinnor och män kommer att fortsätta att bistå kommissionen under genomförandet av ramstrategin. Kommittén kommer att ha en viktig roll när det gäller att tillhandahålla sakkunskap och information om medlemsstaternas politik på jämställdhetsområdet, särskilt i fråga om fastställande av referenspunkter (benchmarking), övervakning och rapportering inom ramen för ramstrategin.

4.2. Stärka kommissionens strukturer

Kommissionens jämställdhetsgrupp kommer även i fortsättningen att ha en viktig funktion när det gäller att skapa politisk drivkraft för kommissionens strategi och åtgärder för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all politik och främja jämställdhet. Den kommer även i fortsättningen att säkerställa samordningen mellan berörda avdelningar och utvärdera resultaten av genomförandet av ramstrategin samt, vid behov, utfärda lämpliga rekommendationer.

Kommissionens avdelningsövergripande grupp för jämställdhet kommer att samordna kommissionens olika avdelningars genomförande av åtgärder som ingår i ramstrategin för jämställdhet på deras respektive politikområden samt det årliga arbetsprogrammet för deras respektive politikområde. I denna avdelningsövergripande grupp kommer kommissionens avdelningar att utarbeta, genomföra, övervaka och utvärdera en uppsättning indikatorer och referenspunkter för jämställdhet. Avdelningarna kommer också regelbundet att avge lägesrapporter till kommissionens jämställdhetsgrupp. Detta kommer också att innefatta vidareutveckling av konsekvensanalyser och utvärdering av gemenskapens politik ur ett jämställdhetsperspektiv samt utbildning av tjänstemän i hur man integrerar ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten.

4.3. Stärka samarbetet mellan EU-institutionerna

Kommissionen kommer att uppmuntra interinstitutionellt samarbete mellan alla EU-institutioner för att underlätta och förbättra integreringen av ett jämställdhetsperspektiv i all verksamhet. Kommissionen kommer också att underlätta nätverkssamarbete mellan forskningsinstitutioner i jämställdhetsfrågor.

4.4. Stärka partnerskapen

Erfarenheterna från gemenskapens tidigare åtgärder och program har visat att de traditionella aktörernas engagemang och deltagande inte är tillräckligt för att uppnå

jämställdhet. Man måste också engagera viktiga aktörer i näringsliv och samhälle och stärka partnerskapsaspekten.

4.4.1. Samarbete med arbetsmarknadens parter på europeisk nivå

Enligt Amsterdamfördraget spelar den europeiska sociala dialogen en viktig roll, och arbetsmarknadens parter har fått viktiga ansvarsområden och befogenheter. Kommissionen bekräftar sitt engagemang i att få arbetsmarknadens parter att delta fullt ut i jämställdhetsarbetet, särskilt när det gäller att bedöma ramavtalens inverkan. Kommissionen kommer för sin del att stödja ett nätverk med företrädare för arbetsmarknadens parter när det gäller frågan om jämställdhet i företag och, tillsammans med arbetsmarknadens parter, informationsåtgärder om löneskillnader mellan kvinnor och män.

4.4.2. Samarbete med icke-statliga organisationer

Icke-statliga organisationer är ett viktigt inslag i det civila samhället och är viktiga aktörer när det gäller att främja en jämställd demokrati. De befintliga formerna för samarbete och partnerskap mellan kommissionen och icke-statliga organisationer kommer att utgöra grunden för en stärkt dialog och en förbättring av ömsesidig information och utbyte av bra metoder i fråga om jämställdhetspolitiska åtgärder och strategier. Det kommer också att stimulera icke-statliga organisationer som inte är inriktade på kvinnofrågor att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet.

4.4.3. Samarbete med andra internationella organisationer

Samarbete med andra internationella organisationer, t.ex. FN (uppföljning av handlingsplanen från Peking), Europarådet (Styrkommittén för lika möjligheter) och OSSE (ny handlingsplan för jämställdhet), kommer att uppmuntras för att bygga vidare på dessa organisationers sakkunskap och undvika överlappande verksamhet.

4.5. Fastställa indikatorer och referenspunkter

Att fastställa indikatorer och referenspunkter är en avgörande faktor för ramstrategins framgång, så att de uppnådda resultaten kan göras mätbara och synliga, och man kan bevaka utvecklingstrender och omvandla idealistiska slutmål (strategiska mål) till realistiska stadier eller etapper (operativa mål). Indikatorer och referenspunkter stimulerar till ökade ansträngningar, bidrar till att fastställa ansvarsfördelningen när det gäller uppnåendet av mål och gör det möjligt att belöna ett gott resultat med ett allmänt erkännande.

När det gäller det strategiska målet jämställdhet i det ekonomiska livet kommer man inom ramstrategin att använda de indikatorer som redan utarbetats inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin. Stöd kommer att ges för att se till att de kompletteras och används regelbundet. De mål och referenspunkter som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon kommer att kontrolleras regelbundet. Man kommer inom ramstrategin att regelbundet utarbeta rapporter utifrån de indikatorer som fastställts av rådet i fråga om beslutsfattande och när det gäller att förena arbete och familjeliv.

För att följa de framsteg som görs när det gäller att uppnå de olika strategiska målen kommer statistiska data systematiskt att tas fram och göras tillgängliga både på EU-nivå och nationellt. Man bör öka omfattningen av harmoniserade och jämförbara data genom att noggrant välja ut de statistiska data som gör det möjligt att övervaka ramstrategin på ett effektivt sätt.

4.6. Säkerställa information, rapportering och utvärdering

4.6.1. Information

Ramstrategin kommer att åtföljas av en integrerad informationsstrategi. Bland insatserna kan nämnas en webbplats med information om de olika initiativen inom stödprogrammet och om kommissionens olika avdelningars verksamhet på jämställdhetsområdet.

4.6.2. Rapportering

Kommissionen kommer att vara ansvarig för genomförandet av ramstrategin och kommer regelbundet att avge rapport om detta. Uppläggningen av den årliga jämställdhetsrapporten kommer därför att ändras så att den innehåller mer information om genomförandet av ramstrategin (bland annat budgetinformation om anslag och utgifter) och om utvecklingen på nationell nivå, bland bland annat hur långt man kommit med att uppnå referenspunkterna, samt en utvärdering av de uppnådda resultaten.

Varje år kommer kommissionen att anta ett årligt arbetsprogram för ramstrategin. Detta kommer att innehålla de prioriterade åtgärder som skall utvecklas under det innevarande året. Kommissionen kommer att anta en övergripande rapport om hela genomförandet av ramstrategin och denna kommer att innehålla en extern utvärdering (se nedan).

4.6.3. Utvärdering

Interna utvärderingar kommer att göras löpande av alla åtgärder som vidtas inom ramen för ramstrategin för jämställdhet.

Dessutom kommer ramstrategin att bli föremål för en oberoende extern utvärdering som inleds så snart som möjligt efter det att strategin har antagits. Den externa utvärderingsgruppen kommer att lägga fram en delrapport för kommissionen. Denna externa utvärdering kommer att bifogas kommissionens egen delrapport om ramstrategin och dess stödprogram som skall läggas fram för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén före utgången av december 2003.

En slutlig extern utvärderingsrapport kommer att utarbetas av de externa utvärderarna. Denna rapport kommer sedan att ingå som bilaga i den slutliga utvärderingsrapport som kommissionen skall anta och överlämna till de andra EU-institutionerna före slutet av juni 2006.

BILAGA I

KVINNOR PÅ ARBETSMARKNADEN

Kvinnor är inte integrerade på arbetsmarknaden i lika hög grad som män. De har i allmänhet inte lika regelbundna och trygga jobb, och de har större ansvar när det gäller att ta hand om barn och andra anhöriga. Detta betyder att det fortfarande finns stora jämställdhetsproblem på arbetsmarknaden. Jämställdhetspolitiken har kommit att inriktas på kvinnor i det ekonomiska livet, men det är mycket sällsynt att kvinnor i medlemsstaterna genomsnittligt är jämställda männen.

1. I nästan alla medlemsstater och i de flesta kandidatländer är arbetslösheten systematiskt högre för kvinnor än för män, samtidigt kvinnor är hårdare drabbade än män av långtidsarbetslöshet.

2. Skillnaden mellan könen när det gäller sysselsättning är i genomsnitt 20 procentenheter. Kvinnors sysselsättning är fortfarande låg i många medlemsstater (tabell 1) - under 40 % i Spanien och Italien. Skillnaden är störst i Spanien, Grekland, Italien och Luxemburg, där den är över 30 procentenheter.

Tabell 1

KVINNORNAS SYSSELSÄTTNINGSGRAD I EU:S MEDLEMSSTATER (%)
1994 OCH 1998

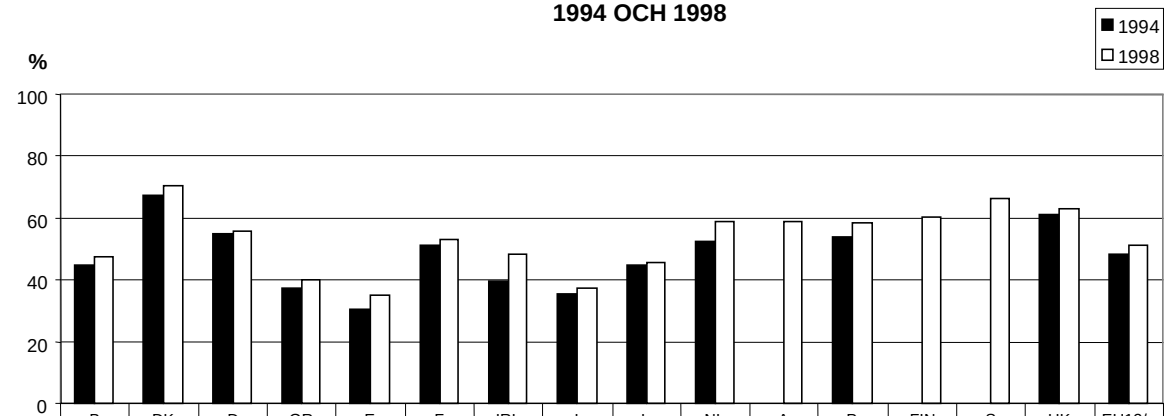

	B	DK	D	GR	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU12/
■ 199	44,8	67,	55	37,	30,2	51,	39,8	35,6	44,9	52,7		54,			61,	48,4
□ 199	47,5	70,3	55,6	40,3	34,8	52,9	48,2	37,	45,6	58,9	59	58,3	60,5	66,4	63,2	51,

Källa: ELFS 1998.
Anm.: Jämförbara ELFS-data från 1994 saknas för Österrike, Sverige och Finland

3. Kvinnors sysselsättning är lägre när de har små barn. För män gäller motsatsen. Sysselsättningen för män i åldern 20-44 år är högre om de lever i ett hushåll med barn (tabell 2).

Tabell 2

Tabell 2[1]		Sysselsättningsgrad - 20 till 44 år 1998			
	Jämförelse-	Utan barn		Med barn 0-5 år	
	Index	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
IRL (97)	1,9	81	81	87	46
DE	1,8	83	83	90	49
LU	1,8	93	84	98	49
UK	1,7	85	87	90	53
ES	1,7	88	67	90	40
EU11	1,7	84	79	91	52
NL	1,6	88	86	95	60
IT	1,6	91	68	92	45
FR	1,5	79	72	91	56
GR	1,5	82	60	96	48
AT	1,3	89	85	94	68
BE	1,2	87	77	92	66
PT	1,2	92	83	96	72

4. Segregeringen mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden är fortfarande ett stort problem i EU, även i de länder där kvinnor har hög sysselsättning (tabell 3). Av segregationsindexet[2] framgår det att man i de tre länder - Finland, Sverige och Danmark - där sysselsättningen för kvinnor är relativt hög också har ganska segregerade strukturer på arbetsmarknaden.

Aktuella uppgifter om den horisontella segregeringen i diagram 1 visar de tio yrken i EU som uppvisar den ojämnaste könsfördelningen. Storleken på "bubblorna" representerar

---

1 Jämförelseindex: Sysselsättningen för kvinnor och män jämförs utan barn och med barn 0-5 år gamla. Ju närmare indexvärdet ligger 1,0 dest mer sannolikt är det att föräldraskapet påverkar sysselsättningsgraden. Värden över 1,0 tyder på att föräldraskapets betydelse för kvinnor har lett till lägre förändringar i sysselsättningsgraden för män.

2 Segregationsindex: Man beräknar kvinnors respektive mäns andel av sysselsättningen på nationell nivå, och tillämpar sedan detta genomsnitt på varje yrke. Det nationella genomsnittet motsvarar antalet kvinnor (eller män) som skulle utöva ett visst yrke om alla förvärvsarbetande kvinnor och män var jämnt fördelade över alla sektorer. Om kvinnor exempelvis utgör 40 % av alla förvärvsarbetande i ett visst land, skulle man jämföra den faktiska andelen för yrket i fråga med det nationella genomsnittet på 40 %. Om alla dessa differenser läggs samman för ekonomin som helhet (och man bortser från plus- och minustecken), får man fram en total andel förvärvsarbetande som ligger utanför den fördelning som motsvarar de genomsnittliga andelarna av sysselsättningen på nationell nivå - dvs. ett mått på hur ojämn könsfördelningen är totalt sett. Det återges sedan som en andel av den totala sysselsättningen, vilket ger en indikator för den ojämna könsfördelningen eller segregeringen.

antalet människor som berörs. Diagrammet visar att kvinnor dominerar inom vårdyrken och män inom t.ex. byggnadsindustri och jordbruk.

Tabell 3

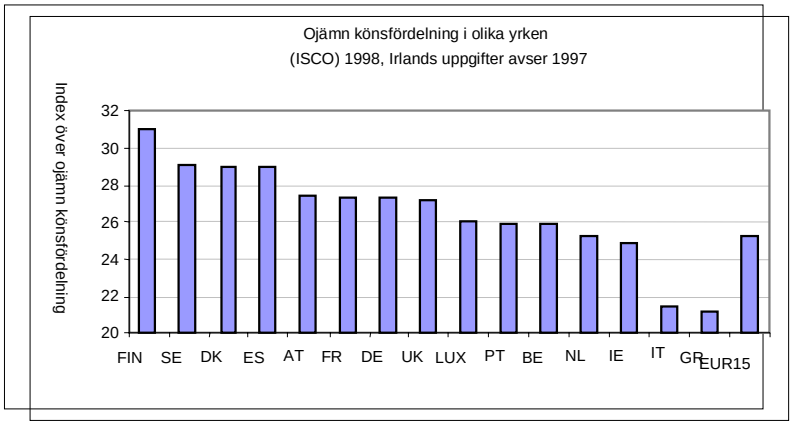

Diagram 1

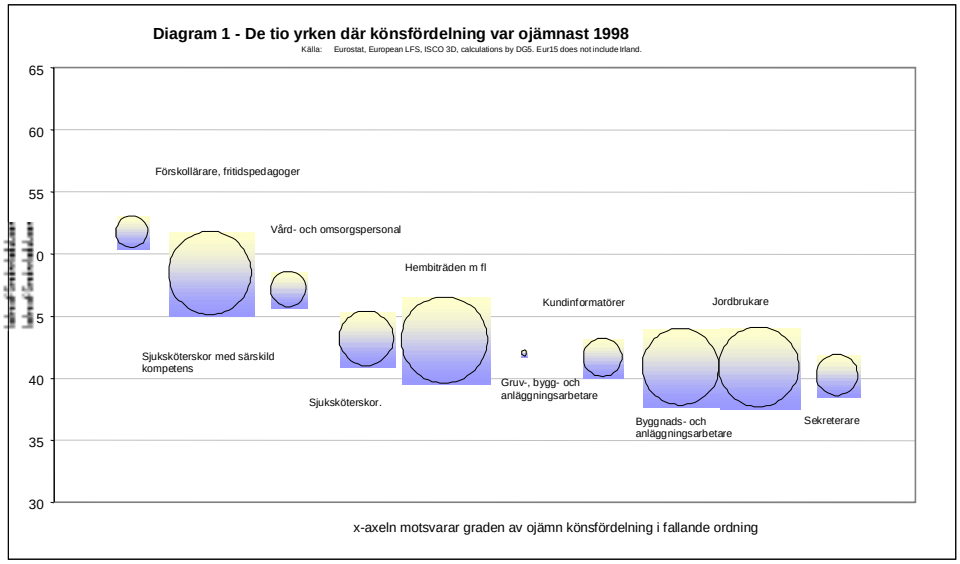

5. Kvinnor får lägre lön för lika eller likvärdigt arbete. Löneskillnaderna är större i den privata sektorn (25 %) än i den offentliga (9 %). Strukturella effekter som till exempel ålder, yrke och sektor räcker inte till för att förklara löneklyftan mellan kvinnor och män. När det gäller genomsnittslönen är skillnaden fortfarande 15 % (tabell 4)[3].

Tabell 4

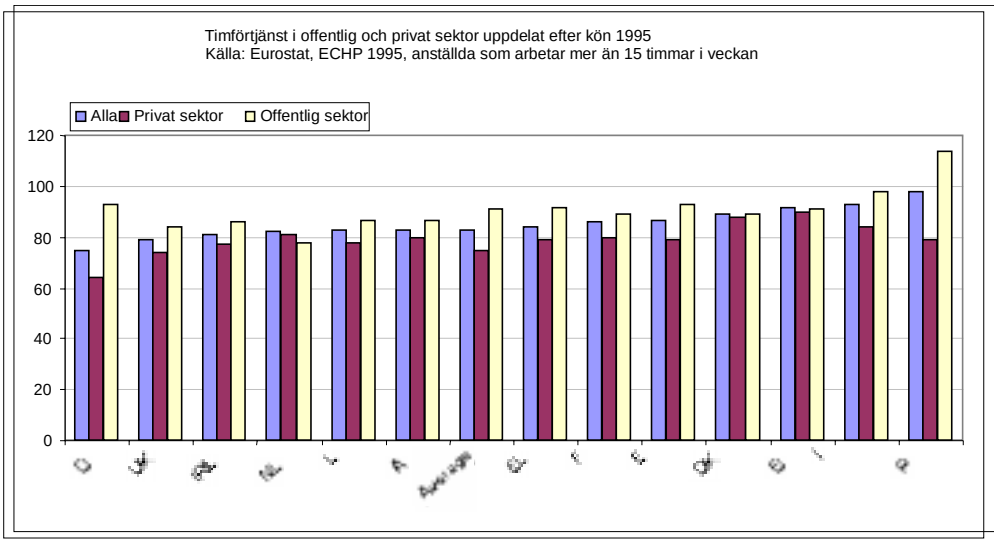

3 Statistics in focus, 6/1999, Eurostat, Women's earnings in the EU: 28% less than men's.

BILAGA II

KVINNOR I DET POLITISKA BESLUTFATTANDET

Trots att det har skett en stadig ökning av andelen kvinnor i EU-institutionernas beslutsfattande organ, visar årsrapporten om jämställdhet i EU från 1999 att kvinnor fortfarande är underrepresenterade i det politiska beslutsfattandet i EU och dess medlemsstater. Detta understryker betydelsen av strategiska mål 2 "Lika deltagande och representation".

Kvinnors representation i Europeiska kommissionen, EG-domstolen och revisionsrätten
(i slutet av 1999)

Sedan 1995 har 25 % av ledamöterna i Europeiska kommissionen varit kvinnor. 2,8 % av generaldirektörerna är kvinnor. Före 1999 hade det aldrig funnits någon kvinnlig domare i EG-domstolen. I och med att en kvinna utnämndes 1999 är nu 6,6 % av domarna kvinnor. 1999 utnämndes en andra kvinna till ledamot av Europeiska gemenskapernas revisionsrätt, vilket innebär att andelen kvinnor där idag är 13,3 %.

Kvinnor i Europaparlamentet - valen 1999

Kvinnors representation i Europaparlamentet har ökat stadigt vid varje val sedan 1984. Med en andel på 30,2 % är kvinnorna dock fortfarande underrepresenterade i Europaparlamentet under mandatperioden 1999-2004.

Tabell 1

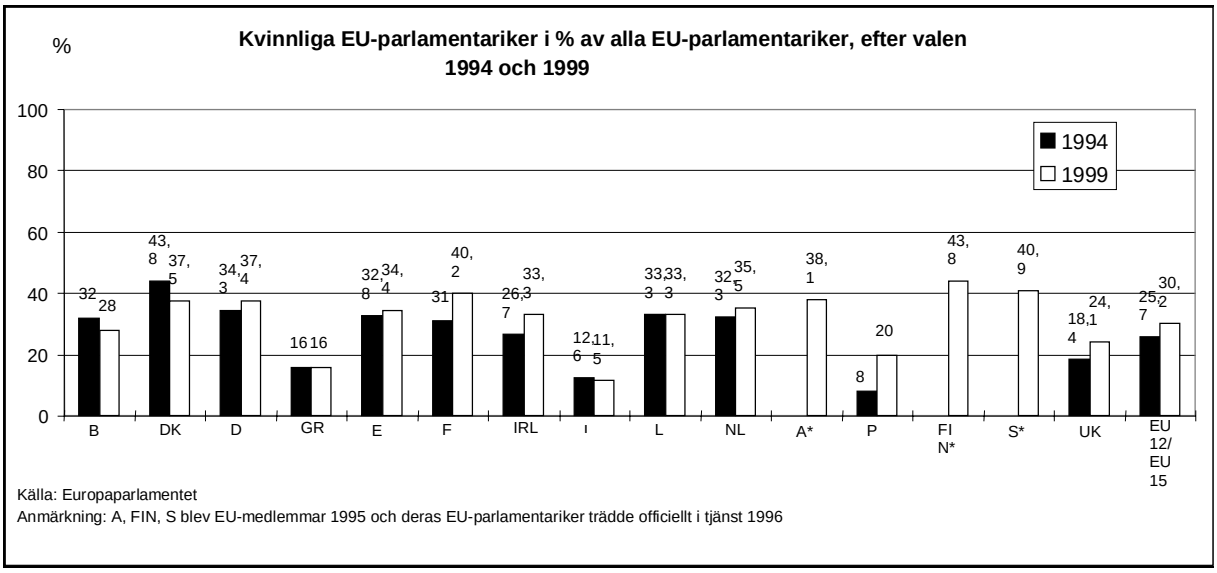

Europaparlamentets talman för mandatperioden 1999-2001 är en kvinna. 7 % av vice talmännen är kvinnor och 29 % av ordförandena för Europaparlamentets ständiga utskott.

Könsfördelningen i medlemsstaternas parlament

Kvinnors genomsnittliga deltagande i nationella parlament i EU:s medlemsstater var 18,6 % 1999. Med jämförbara datainsamlingmetoder var den årliga förändringen av kvinnors deltagande liten men konsekvent. Deltagandet ökade med 0,6 procentenheter 1997-1998 och med drygt en procentenhet 1998-1999.

Tabell 2

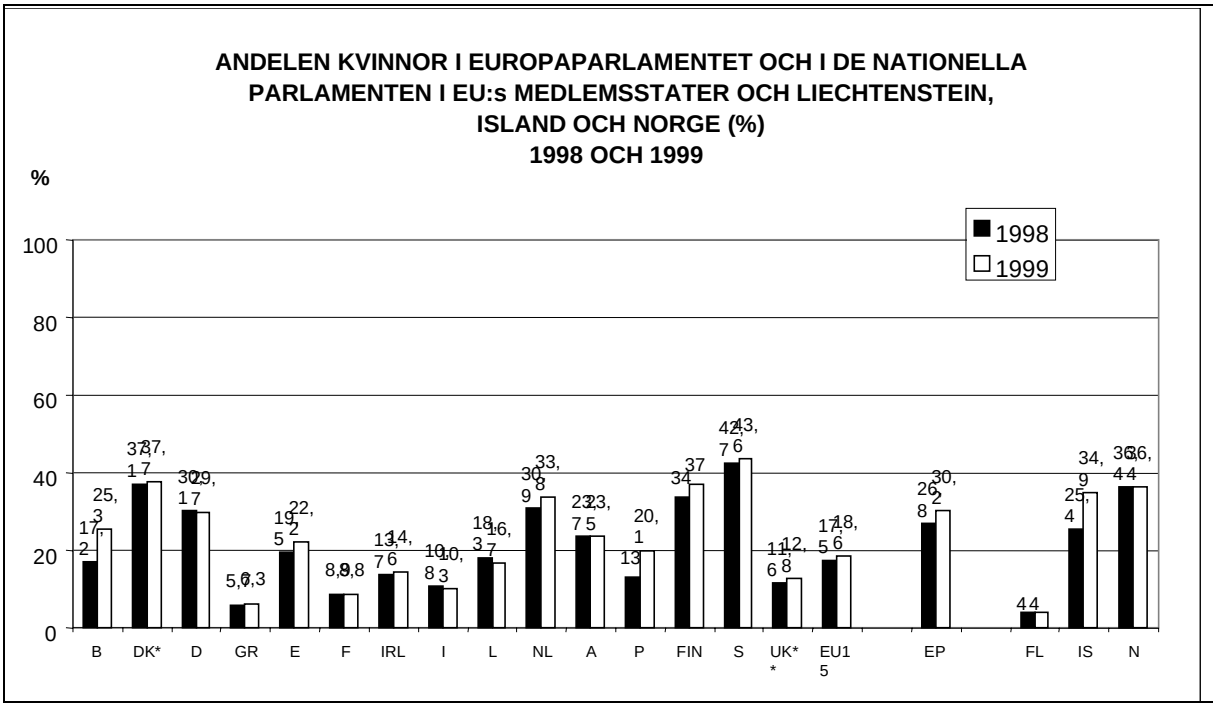

Källa: FrauenComputerZentrum Berlin och Deuce. Uppgifterna för 1998 uppdaterades i juni 1998; uppgifterna för Tyskland och Sverige uppdaterades i september 1998.

Uppgifterna för 1999 uppdaterades i juni. Uppgifterna för Spanien, Frankrike, Irland, Portugal, Österrike och Förenade kungariket uppdaterades i november.

Anm: DK: Uppgifterna för folketinget omfattar inte de fyra ledamöter som valdes på Grönland och Färöarna. Förenade kungariket (uppgifter från 1999): En stol tom.

Kvinnors representation i nationella regeringar

Den ökande andelen kvinnor i nationella regeringar är mer betydande och visar hur det nya tänkandet påverkat jämställdheten. Andelen kvinnliga ministrar ökade från 21,9 till 24,1 % (1998-1999). I Belgien, Finland och Island ökade andelen kvinnor i parlamentet. Även i regeringen ökade andelen kvinnor starkt. I Portugal minskade däremot andelen kvinnor i regeringen något. I Sverige var kvinnorna i majoritet (52,6 %) i regeringen. Den kombinerade effekten av partisamarbete, kvoter och "varannan damernas"-listor i valen är en del av förklaringen till kvinnors likvärdiga ställning i den svenska regeringen.

När det gäller det regionala beslutsfattandet förefaller man ha befäst de snabba framsteg som gjorts under det senaste årtiondet, även om den totala ökningen tenderar att vara mindre. Kvinnors deltagande har ökat med 1,1 procentenheter när det gäller regionala parlament, från 27,8 till 28,9 % (1998-1999), och har när det gäller regionala regeringar stått stilla på 24,5 %. En närmare undersökning visar att det råder stora skillnader mellan medlemsstaterna. I de tyska delstaterna har andelen kvinnor minskat medan de ökat i de belgiska regionerna.

Kvinnor i kandidatländernas parlament

Den senaste statistik som finns tillgänglig när det gäller kvinnors representation i de 13 kandidatländernas nationella parlament samlades in och offentliggjordes av Europarådet i december 1999[1]. Av denna statistik framgår att det råder stora skillnader mellan länderna. Kvinnor utgör i genomsnitt 10,5 % av ledamöterna i de nationella parlamenten. Det ligger långt under EU:s genomsnitt på 18,6 %, som endast överträffas av Litauen och Estland. Det är särskilt beklagligt att andelen kvinnliga parlamentsledamöter i Ungern har minskat från över 30 % 1980 till endast 8 % idag. En liknande utveckling har iakttagits i andra kandidatländer.

Tabell 3

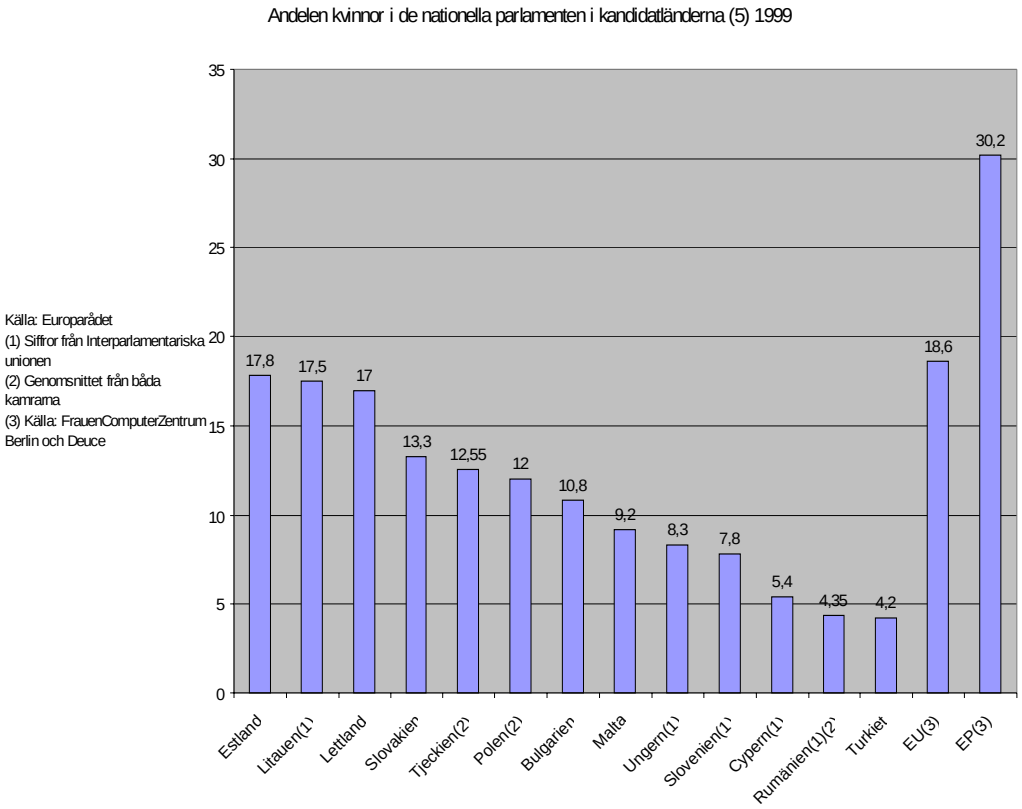

[1] Informationsdokumentet "Women in Politics in the Council of Europe Member States", Europarådet, dok. EG (99)5 rev., december 1999.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ett stödprogram avseende gemenskapens ramstrategi för jämställdhet (2001 –2005)

MOTIVERING

Gemenskapens övergripande strategi för jämställdhet

EU har sedan länge engagerat sig i jämställdhetsarbetet. Grunden för detta engagemang återfinns i fördraget från 1957, i direktiv och i rättspraxis. I gemenskapens regelverk fastslås att kvinnor och män är lika inför lagen och ett stort antal olika åtgärder har vidtagits på europeisk och nationell nivå. Jämställdheten i EU hindras dock av att kvinnor och män inte har samma rättigheter i praktiken. Det faktum att kvinnor är underrepresenterade i beslutsfattande organ och att det förekommer våld mot kvinnor visar att det finns en strukturell könsdiskriminering.

Kommissionen arbetar för att främja full jämställdhet och föreslår ett nytt tillvägagångssätt för att uppnå detta genom en strategi som omfattar alla gemenskapens politikområden. Strategin skall kompletteras med ett stödprogram för att utveckla den övergripande verksamhet som behövs och förbättra samordningen av jämställdhetsrelaterad verksamhet inom de olika politikområdena i syfte att åstadkomma samstämmighet och skapa synergieffekter.

Detta utkast till beslut omfattar stödprogrammet, som kommer att finansieras via budgetpost B3-4012.

Ramstrategins insatsområden

Kommissionen har fastställt fem inbördes relaterade insatsområden för den övergripande ramstrategin. För vart och ett av dessa kommer man att ställa upp operativa mål för jämställdhetsarbetet under de närmaste fem åren. Enligt ramstrategin kommer alla gemenskapsinitiativ som har samband med jämställdhetsfrågor att uttryckligen kopplas till ett eller flera av följande insatsområden: jämställdhet i det ekonomiska livet, lika deltagande och representation, sociala rättigheter, jämställdhet i det civila samhället samt könsroller och stereotyper.

Jämställdhet i samband med utvidgningen av Europeiska unionen och jämställdhetsdimensionen i gemenskapens yttre förbindelser och utvecklingssamarbete är övergripande frågor som kommer att genomsyra gemenskapstrategins samtliga insatsområden.

För att utvecklingen av de övergripande och samordnande åtgärder som behövs för att genomförandet av ramstrategin skall lyckas (till exempel nätverk, informationskampanjer, redskap för analys och bedömning, övervakning, rapportering och utvärdering) föreslår kommissionen att ett stödprogram inrättas.

Stödprogrammets mål

Stödprogrammet skall samordna, stödja och finansiera övergripande och samordnande verksamhet för att uppnå målen med den övergripande ramstrategin för jämställdhet.

Stödprogrammet skall ha följande mål:

a) Främja och sprida värderingar och praxis som utgör grunden för jämställdhet mellan könen.

b) Öka förståelsen för frågor som direkt eller indirekt har samband med könsdiskriminering genom att fastställa var företeelsen förekommer och i vilken utsträckning och genom att utvärdera hur effektiva politiska åtgärder och metoder är.

c) Utveckla nyckelaktörers kapacitet (oberoende organ med ansvar för att främja jämställdhet, arbetsmarknadsparter och icke-statliga organisationer, särskilt på nationell, regional och lokal nivå) att på ett effektivt sätt arbeta för jämställdhet, särskilt genom stöd till utbyte av information och goda lösningar samt nätverksarbete på EU-nivå.

Stödprogrammet skall bidra till att integrera jämställdhetsaspekten i alla politiska åtgärder och utnyttja deras potential att främja jämställdheten.

Åtgärder

För att uppnå dessa mål kommer man i programmet att effektivt använda sig av befintliga instrument och verktyg och även utveckla nya. Åtgärderna har delats in i tre huvudområden, som kommer att löpa parallellt:

Del 1: Skapa ökad medvetenhet

Tyngdpunkten i denna del ligger på att främja jämställdhet som en europeisk värdering och att ge publicitet åt programmets resultat. Det kommer att inbegripa kommunikation, publikationer, kampanjer, konferenser och evenemang som stöd för genomförande och tillämpning av lagstiftning och politiska åtgärder på jämställdhetsområdet. För att kunna påverka den allmänna opinionen kommer programmet främst att inrikta sig på att skapa ökad medvetenhet hos opinionsbildare.

Dessa åtgärder kommer att lyftas fram under en europeisk jämställdhetsvecka som skall pågå samtidigt i alla medlemsstater. All verksamhet skall ägnas ett särskilt tema, som skall väljas ut i samarbete med den programkommitté som avses i artikel 6 i beslutet.

Ett årligt europeiskt jämställdhetspris kommer också att delas ut för att uppmuntra företag att ta itu med jämställdhetsfrågan.

Del 2: Analys och utvärdering av faktorer och politik som rör jämställdhet.

Denna del omfattar förståelsen av frågor i samband med bristande jämställdhet, genom kartläggning av var bristerna finns och i vilken omfattning och genom utvärdering av lagstiftning, politik, praxis och samhällsstrukturer som påverkar jämställdheten (konsekvensanalys ur ett jämställdhetsperspektiv). Det kommer att innebära insamling av ytterligare statistiska uppgifter, utveckling av referenspunkter (benchmarks) och indikatorer för att kunna bedöma effektiviteten i jämställdhetsarbetet och analys och utvärdering av dessa åtgärder samt effektiv spridning av erfarenheterna från processen.

När det gäller det strategiska målet jämställdhet i det ekonomiska livet kommer man i stödprogrammet att använda sig av de indikatorer som redan utvecklats i sysselsättningsstrategin och kommer att stödja att dessa kompletteras och används regelbundet. De mål och referenspunkter som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon kommer att kontrolleras regelbundet. Kommissionen kommer regelbundet att utarbeta rapporter med hjälp av de indikatorer som utvecklats av rådet för områdena beslutsfattande och möjligheter att förena familjeliv och yrkesliv. Kommissionen kommer även att utveckla indikatorer och referenspunkter för andra områden.

Inom denna del kommer det också att bli möjligt att om så behövs finansiera europeiska expertgrupper, som är verksamma på olika centrala områden inom ramstrategin, för att de skall kunna bidra effektivt till den fortsatta utvecklingen av den europeiska politiken jämställdhetsområdet. Expertgrupperna kommer att vara öppna för deltagare från kandidatländerna.

Del 3: Stärka nyckelaktörers kapacitet att främja jämställdhet

a) Stärka samarbetet med medlemsstaterna

Kommissionen kommer att genomföra detta program i nära samarbete med medlemsstaterna och olika sociala och ekonomiska aktörer. Detta innebär stöd till utbyte av goda lösningar över nationsgränserna mellan nyckelaktörer på nationell, regional och lokal nivå och av information om experiment som redan pågår i medlemsstaterna.

Varje år kommer kommissionen att anordna ett möte med höga tjänstemän från medlemsstaterna som har ansvar för integrering av jämställdhetsperspektivet inom alla politikområden.

b) Stärka partnerskapen med arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer på EU-nivå

Tidigare gemenskapsprogram och gemenskapsinitiativ har visat att man behöver mobilisera nyckelaktörer på det ekonomiska och sociala området.

I Amsterdamfördraget får den sociala dialogen en större roll genom att arbetsmarknadens parter på europeisk nivå får större ansvar och befogenheter. Kommissionen kommer att fortsätta att uppmuntra arbetsmarknadsparterna att bidra till att främja jämställdheten.

Icke-statliga organisationer utgör en viktig faktor i det civila samhället och är centrala aktörer när det gäller att främja demokratin genom ökad jämställdhet. De nuvarande formerna för samarbete och partnerskap mellan kommissionen och icke-statliga organisationer kommer att utgöra grunden för att stärka dialogen och förbättra ömsesidig information och utbyte av bra lösningar när det gäller verksamhet och politik på jämställdhetsområdet.

Samarbete med internationella organisationer kommer att uppmuntras för att bygga vidare på den sakkunskap som finns inom dessa organisationer och undvika överlappande verksamhet på området.

Information, rapportering och utvärdering

Stödprogrammet kommer att åtföljas av en integrerad informationsstrategi, med en webbplats som ger information om genomförandet av ramstrategin i stort, publicering av studier och anslag till expertgrupper.

Kommissionen kommer att vara ansvarig för genomförandet av ramstrategin och kommer regelbundet att rapportera om det. En årlig jämställdhetsrapport kommer därför att innehålla information om ramstrategin och det kompletterande stödprogrammet och om utvecklingen på nationell nivå. Rapporten kommer också att innehålla rekommendationer om att ändra inriktningen på strategier och verksamhet under de följande etapperna av programmet.

Varje år kommer kommissionen att anta ett årligt arbetsprogram, som inbegriper de prioriterade åtgärder som skall utvecklas under det innevarande året. Kommissionen kommer att lägga fram en halvtidsutvärderingsrapport om ramstrategin och stödprogrammet före slutet av december 2003. Den kommer att överlämnas till rådet, Europaparlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén.

I slutet av programmets fjärde år kommer kommissionen att tillkännage sina preliminära planer på hur den skall fortsätta sin strategi för jämställdhet när programmet är avslutat. En slutlig utvärderingsrapport om ramstrategin och stödprogrammet kommer att antas av kommissionen och överlämnas till rådet, Europaparlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén före slutet av december 2006.

Subsidiaritet och komplementaritet

Medlemsstaterna, EES-länderna och kandidatländerna driver alla politik som skall främja jämställdhet, men det finns stora skillnader när det gäller det praktiska genomförandet, dels när det gäller lagstiftning, institutionella mekanismer, särskilda initiativ (till exempel positiv särbehandling), dels när det gäller hur medveten allmänheten är om jämställdhetsfrågor. Genom tidigare gemenskapsprogram har medlemsstaterna och icke-statliga organisationer fått hjälp att utveckla effektivare jämställdhetsstrategier.

Stödprogrammets mervärde kommer att bestå i att det kommer att kunna förbättra de övergripande effekterna av gemenskapens jämställdhetspolitik, att höja dess profil och göra den mer synlig.

Gemenskapen har däremot inte för avsikt att utföra verksamhet som på grund av dess art eller omfattning kan genomföras bättre på nationell, regional eller lokal nivå.

Komplementaritet när det gäller olika EU-åtgärder och mellan ramstrategin och medlemsstaternas verksamhet kommer att säkerställas för att undvika överlappande verksamhet[1] och för att så stor nytta som möjligt skall kunna dras av de uppnådda resultaten.

Komplementaritet och synergi mellan ramstrategin och nationella åtgärder eller jämställdhetsplaner kommer att åstadkommas genom att lämpliga samarbetsmekanismer utvecklas. Den rådgivande kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män kommer att ha en viktig roll för detta.

Samarbete med länder utanför gemenskapen

Enligt EES-avtalet och som en del av strategin inför anslutningen är gemenskapsprogrammen öppna för så många som möjligt av kandidatländerna och de Eftaländer som deltar i EES. Dessa länder kommer i så stor utsträckning som möjligt att behandlas som partner från EU:s sida, i enlighet med villkoren i deras respektive avtal.

---

[1] T.ex. gemenskapens handlingsprogram mot diskriminering (2001-2006), gemenskapens initiativprogram, strukturfonderna, program för landsbygdens utveckling, femte ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling och andra EU-program, som t.ex. Sokrates, Leonardo och Ungdom).

2000/0143 (CNS)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ett stödprogram avseende gemenskapens ramstrategi för jämställdhet (2001-2005)

[Text av betydelse för EES]

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 13 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag[1],

med beaktande av Europaparlamentets yttrande[2],

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[3],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande[4], och

av följande skäl:

1) Principen om lika behandling av kvinnor och män är en grundläggande princip i gemenskapsrätten och de direktiv och andra rättsakter som har antagits i enlighet med denna har spelat en stor roll när det gäller att förbättra kvinnornas situation.

2) Erfarenheter av vad som gjorts på gemenskapsnivå har visat att främjande av jämställdhet i praktiken kräver en kombination av insatser, särskilt av lagstiftning och praktiska åtgärder som har utformats för att stärka varandra.

3) Att bristande jämställdhet fortfarande förekommer berättigar en fortsättning och förstärkning av gemenskapens insatser på området.

4) Europaparlamentet har i sin resolution om interimsrapporten om genomförandet av gemenskapens handlingsprogram på medellång sikt för lika möjligheter för män och kvinnor (1996-2000)[5] uppmanat kommissionen att lämna förslag om ett femte handlingsprogram.

5) Europeiska rådet betonade i sina slutsatser av den 22 oktober 1999 vikten av ett nytt handlingsprogram för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

---

1 EGT C
2 EGT C
3 EGT C
4 EGT C
5 A4 – 0194/99 – PE 230.041/DEF, EGT C 279, 1.10.1999, s. 80.

6) Gemenskapens nya ramstrategi för jämställdhet[6] kommer till uttryck dels i en övergripande strategi som omfattar all gemenskapspolitik och som är en del av ansträngningarna för att uppnå jämställdhet, dels i detta program, som kommer att tillhandahållla en struktur för de övergripande och samordnande verksamheter som är nödvändiga för att säkerställa samstämmighet och för att skapa synergieffekter när det gäller jämställdhetsrelaterad verksamhet inom alla gemenskapens politikområden.

7) För att förstärka det mervärde som gemenskapens åtgärd ger, bör kommissionen i samarbete med medlemsstaterna se till att det på alla nivåer råder samstämmighet och komplementaritet när det gäller de åtgärder som genomförs inom ramen för detta beslut och andra relevanta gemenskapsstrategier, instrument och åtgärder, särskilt de enligt artiklarna 125-130 i fördraget och de inom Europeiska socialfonden.

8) För att en gemenskapsåtgärd skall lyckas måste resultaten kontrolleras och utvärderas mot målen.

9) De åtgärder som behövs för att genomföra detta beslut bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter[7].

10) Det bör föreskrivas att detta program skall vara öppet för kandidatländerna i Central- och Östeuropa, i enlighet med villkoren i Europaavtalen, i deras tilläggsprotokoll och respektive associeringsråds beslut, för Cypern, Malta och Turkiet, med stöd av tilläggsanslag i enlighet med förfaranden som skall beslutas tillsammans med dessa länder.

11) I överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen såsom den kommer till uttryck i artikel 5 i fördraget, kan målen för den planerade åtgärden nämligen att främja jämställdhet inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna, bland annat på grund av behovet av multilaterala partnerskap, utbyte av information över gränserna och spridning av god praxis i hela gemenskapen. Detta beslut går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Inrättande av ett program

Genom detta beslut inrättas ett program för att främja jämställdhet, i det följande kallat "programmet", för perioden från och med den 1 januari 2001 till och med den 31 december 2005.

---

6 KOM(2000) 335 slutlig.

7 EGT L 184, 17.7.1999, s.23.

Artikel 2

Principer

1. Programmet skall ha avseende på gemenskapens övergripande ramstrategi för jämställdhet, som omfattar all gemenskapspolitik för att uppnå jämställdhet, inklusive integrering av jämställdhetsperspektivet i alla politikområden och särskilda åtgärder med inriktning på kvinnor.

2. Programmet skall samordna, stödja och finansiera övergripande och samordnande verksamhet inom åtgärdsområdena för gemenskapens ramstrategi för jämställdhet. Dessa områdena är jämställdhet i det ekonomiska livet, lika deltagande och representation, sociala rättigheter, jämställdhet i det civila samhället samt könsroller och stereotyper. Jämställdhet i samband med utvidgningen av gemenskapen och jämställdhetsdimensionen i gemenskapens yttre förbindelser och utvecklingssamarbete är övergripande frågor som kommer att genomsyra alla åtgärdsområden i strategin.

Artikel 3

Mål

Programmet skall ha följande mål:

a) Främja och sprida värderingar och praxis som utgör grunden för jämställdhet mellan könen.

b) Förbättra förståelsen för frågor som har direkt och indirekt samband med könsdiskriminering genom att fastställa var diskriminering förekommer och i vilken utsträckning och genom att utvärdera hur effektiva politiska åtgärder och metoder är.

c) Utveckla nyckelaktörers kapacitet (oberoende organ med ansvar för att främja jämställdhet, arbetsmarknadsparter och icke-statliga organisationer, särskilt på nationell, regional och lokal nivå) att på ett effektivt sätt arbeta för jämställdhet, särskilt genom stöd till utbyte av information och goda praxis samt nätverkssamarbete på gemenskapsnivå.

Artikel 4

Gemenskapsåtgärder

1. För att uppnå målen i artikel 3 kan följande åtgärder genomföras i ett transnationellt sammanhang:

a) Skapa ökad medvetenhet:

Främst genom att betona gemenskapsdimensionen i jämställdhetsarbetet och genom att ge publicitet åt programmets resultat, särskilt genom publikationer, kampanjer och evenemang.

b) Analys och utvärdering:

Analys av faktorer och politik som gäller jämställdhet, inklusive insamling av statistiska uppgifter, studier, konsekvensanalys ur ett könsrollsperspektiv, verktyg och mekanismer, utveckling av indikatorer och referenspunkter samt effektiv spridning av resultat. Detta kommer även att inkludera kontroll av genomförande och tillämpning av jämställdhetslagar i gemenskapen genom utvärdering av lagstiftning och praxis för att bedöma vilken inverkan de har och deras effektivitet.

c) Kapacitetshöjning:

Samarbete över gränserna mellan nyckelaktörer genom främjande av nätverkssamarbete och utbyte av erfarenheter på gemenskapsnivå mellan nationella myndigheter, arbetsmarknadsparter och icke-statliga organisationer.

2. I bilagan till beslutet anges hur de åtgärder som beskrivs i punkt 1 skall genomföras.

Artikel 5

Genomförande av programmet och samarbete med medlemsstaterna

1 Kommissionen skall

a) se till att de gemenskapsåtgärder som omfattas av detta program genomförs i enlighet med bilagan,

b) ha regelbundet utbyte av synpunkter med ledamöterna i den kommitté som avses i artikel 6, med representanter för arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå och icke-statliga organisationer om genomförandet och uppföljningen av programmet och av politiska riktlinjer som har samband med detta,

c) främja aktivt partnerskap och dialog mellan alla partner som medverkar i programmet, bland annat för att uppmuntra ett integrerat och samordnat tillvägagångssätt i jämställdhetsarbetet.

2. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna vidta de åtgärder som behövs för att

a) främja att alla berörda parter deltar i programmet,

b) se till att resultaten av de åtgärder som vidtagits inom programmet sprids,

c) tillhandahålla lämplig information, publicitet och uppföljning när det gäller åtgärder som stöds genom detta program.

Artikel 6

Kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté (i det följande kallad "kommittén").

2. När hänvisning sker till denna punkt skall artikel 3 i beslut 1999/468/EG tillämpas, varvid bestämmelserna i artikel 7 i det beslutet skall iakttas.

3. Kommissionens företrädare skall särskilt samråda med kommittén om

   (a) de allmänna riktlinjerna för genomförandet av programmet,

   (b) de årliga budgetarna och fördelningen av medel mellan åtgärderna,

   (c) den årliga arbetsplanen för genomförandet av programmets åtgärder.

4. Kommissionens företrädare skall även samråda med kommittén om andra lämpliga frågor som gäller genomförandet av detta program.

5. För att säkerställa programmets samstämmighet och komplementaritet i förhållande till andra åtgärder som avses i artikel 7, skall kommissionen regelbundet underrätta kommittén om andra gemenskapsåtgärder som bidrar till att främja jämställdheten. Vid behov skall kommissionen inrätta regelbundet och strukturerat samarbete mellan denna kommitté och övervakningskommittéer som upprättas för övrig relevant politik och övriga relevanta instrument och åtgärder.

Artikel 7

Samstämmighet och komplementaritet

1. Tillsammans med medlemsstaterna skall kommissionen garantera övergripande samstämmighet med unionens och gemenskapens övriga politik, instrument och åtgärder, bland annat genom att inrätta lämpliga mekanismer för att samordna programmets verksamhet med relevant verksamhet, särskilt när det gäller forskning, sysselsättning, icke-diskriminering, kamp mot social utslagning, allmän utbildning, yrkesutbildning och ungdomspolitik, i rättsliga och inrikes frågor samt på området utvidgning och gemenskapens yttre förbindelser.

2. Kommissionen och medlemsstaterna skall garantera samstämmighet och komplementaritet mellan programmets verksamhet och unionens och gemenskapens övriga relevanta åtgärder, framför allt sådana som genomförs inom ramen för strukturfonderna, gemenskapsinitiativet Equal och gemenskapens handlingsprogram mot diskriminering (2001 - 2006).

3. Medlemsstaterna skall göra sitt bästa för att garantera samstämmighet och komplementaritet mellan programmets verksamhet och den verksamhet som utförs på nationell, regional och lokal nivå.

Artikel 8

Deltagande av Efta-/EES-länderna, de associerade länderna i Central- och Östeuropa, Cypern, Malta och Turkiet

Detta program skall vara öppet för deltagande av

a) Efta-/EES-länderna i enlighet med de villkor som fastställs i EES-avtalet,

b) kandidatländerna i Central- och Östeuropa, i enlighet med de villkor som fastställs i Europaavtalen, deras tilläggsprotokoll och respektive associeringsråds beslut,

c) Cypern, Malta och Turkiet, på grundval av tilläggsanslag i enlighet med förfaranden som skall beslutas tillsammans med dessa länder.

Artikel 9

Övervakning och utvärdering

1. Kommissionen skall regelbundet övervaka programmet i samarbete med den kommitté som avses i artikel 6.

2. Programmet skall utvärderas av kommissionen efter halva tiden och när programmet har avslutats med hjälp av oberoende experter. Vid denna utvärdering kommer de genomförda åtgärdernas relevans och effektivitet att granskas i förhållande till målen i artikel 2. Vid utvärderingen kommer också att undersökas vilken verkan programmet i sin helhet har haft. Vid utvärderingen kommer också komplementariteten mellan programmets åtgärder och åtgärder som utförs inom ramen för gemenskapens övriga relevanta politik, instrument och åtgärder att granskas.

3. Kommissionen skall senast den 31 december 2003 överlämna en rapport om utvärdering efter halva tiden till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

4. Kommissionen skall senast den 31 december 2006 lägga fram en slutlig rapport för ramstrategin och programmet till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Artikel 10

Adressater

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA

I. INSATSOMRÅDEN

Programmet kan genomföras inom ett eller flera av följande områden:

1) Det ekonomiska livet

Området gäller de klyftor som fortfarande finns mellan könen på arbetsmarknaden och hur man skall överbrygga dem. Syftet är att öka sysselsättningen för kvinnor och att minska arbetslösheten bland kvinnor, motverka könssegregeringen på arbetsmarknaden och minska den könsbundna löneklyftan.

2) Lika deltagande och representation

Området behandlar kvinnors låga deltagande i beslutsfattande organ. Åtgärderna handlar om strategier för att främja kvinnors deltagande i politiskt, ekonomiskt och socialt beslutsfattande, inklusive verksamhet som gäller utvecklingssamarbete.

3) Sociala rättigheter

Integreringen av jämställdhetsperspektivet skall tillämpas inom alla politikområden som kan påverka kvinnors dagliga liv såsom transporter, folkhälsa och bekämpandet av diskriminering på andra grunder. Åtgärderna syftar till att förbättra tillämpningen av gemenskapslagstiftningen särskilt på det sociala trygghetsområdet och på områden som föräldraledighet, moderskapsskydd och arbetstid.

4) Det civila samhället

I detta område behandlas stärkandet av kvinnors mänskliga rättigheter. Åtgärdernas syfte är att främja erkännandet av kvinnors mänskliga rättigheter, att se till att rätten till lika möjligheter respekteras samt att stärka kampen mot könsrelaterat våld och kvinnohandel.

5) Könsroller och stereotyper

Området behandlar stereotypa bilder av kvinnor och män och behovet av att förändra beteenden, attityder, normer och värderingar som bestämmer och påverkar könsrollerna i samhället. Åtgärderna omfattar integrering av jämställdhetsperspektivet främst inom områdena utbildning, kultur, vetenskap, media och sport.

II. ÅTGÄRDER

Följande åtgärder kan få stöd via programmet, i ett transnationellt sammanhang:

Del 1 - Skapa ökad medvetenhet

(1) Anordna konferenser, seminarier och evenemang på europeisk nivå.

(2) Anordna en europeisk jämställdhetsvecka på gemenskapsnivå och i varje medlemsstat samtidigt och på samma tema, samordnad av kommissionen och genomförd av den ansvariga myndigheten i varje enskild medlemsstat.

(3) Anordna kampanjer och evenemang i europeiska medier för att stödja utbyte av information och kartläggande och spridning av god praxis över nationsgränserna. I detta ingår utdelning av ett årligt pris till företag som på ett framgångsrikt sätt har arbetat för jämställdhet. Syftet skall vara att göra jämställdhetsfrågor mer synliga.

(4) Publicera material för att sprida programmets resultat, bland annat genom att skapa en webbplats med exempel på god praxis, ett forum för utbyte av idéer, en databas över potentiella partner för transnationellt utbyte samt länkar till redan befintliga relevanta webbplatser i medlemsstaterna.

(5) Genomföra transnationella initiativ, såsom möten, seminarier, kampanjer etc., om speciella teman som skall godkännas varje år efter diskussion med programkommittén. Syftet med denna verksamhet är att stödja och förbättra synergin mellan medlemsstaternas nationella jämställdhetspolitik och att utveckla ett mervärde på gemenskapsnivå.

(6) Anordna seminarier till stöd för genomförandet av gemenskapsrätten på jämställdhetsområdet.

Del 2 - Analys och utvärdering

(1) Utveckla och sprida jämförbar statistik, uppdelad efter kön, och statistiska serier om kvinnors och mäns situation inom olika politikområden.

(2) Utveckla och sprida metoder och indikatorer för utvärdering av hur effektiva jämställdhetspolitikens åtgärder och metoder är (benchmarking).

(3) Göra analyser av kvinnornas situation på arbetsmarknaden, av genomförandet av jämställdhetslagstiftningen i medlemsstaterna, av hur sociala trygghetssystem och skattesystem påverkar kvinnor och män samt av kvinnors deltagande på beslutsfattande nivåer. Resultaten och erfarenheterna kommer att spridas.

(4) Samla in och utvärdera uppdaterad information om och erfarenhet av framgångsrika initiativ, metoder och tekniker som gäller kvinnor och medierna, inklusive att motverka könsstereotyper och främja positiva bilder av kvinnor och män i medierna.

(5) Publicera en årlig rapport om jämställdhet i Europeiska unionen, som även skall omfatta framstegen mot referenspunkterna och utvärdering av de uppnådda resultaten.

(6) Genomföra tematiska studier om målområdena med jämförelser av metoder inom och mellan medlemsstaterna och kandidatländerna.

Vid genomförandet av denna del kommer kommissionen framför allt att säkerställa samstämmighet och komplementaritet med verksamhet som utförs av andra avdelningar inom kommissionen eller av europeiska organ, särskilt Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor samt gemenskapens ramprogram för forskning och teknisk utveckling.

Del 3 - Förstärkt kapacitet

Följande åtgärder kan få stöd för att öka kapacitet och effektivitet hos nyckelaktörer som är engagerade i jämställdhetarbete:

Transnationellt utbyte, i vilket en rad olika aktörer medverkar, för att utbyta information, erfarenheter och goda lösningar. Denna verksamhet kan utföras av icke-statliga organisationer eller arbetsmarknadsparter på europeisk nivå och transnationella nätverk för regionala eller lokala myndigheter och organisationer som arbetar med att främja jämställdhet.

Denna verksamhet kan omfatta jämförelser av hur effektiva processer, metoder och verktyg är i förhållande till valda teman, ömsesidigt utbyte och tillämpning av god praxis, utbyte av personal, gemensam utveckling av produkter, processer, strategier och metoder, anpassning till olika sammanhang av metoder, verktyg och processer som har bedömts som god praxis, eller spridning av resultat samt material och evenemang med profilhöjande effekter

III. HUR ANSÖKAN OM STÖD SKALL GÖRAS

Del 1 Åtgärderna (2), (3) och (4) i denna del kommer att genomföras efter öppna förslagsinfordringar. Åtgärderna (5) och (6), som skall genomföras av medlemsstaternas myndigheter med ansvar för jämställdhetsfrågor eller av jämställdhetsorgan, kan få stöd efter begränsade förslagsinfordringar som riktar sig till medlemsstaterna.

Del 2 Åtgärder i denna del kommer att genomföras via kommissionen, i regel efter förslagsinfordringar. Åtgärd (1) kommer att genomföras i enlighet med Eurostats förfaranden.

Del 3 Del 3 kommer att genomföras efter öppna förslaginfordringar som anordnas av kommissionen, som även kommer att granska förslagen. Åtgärderna kan genomföras av icke-statliga organisationer eller arbetsmarknadsparter på europeisk nivå, transnationella nätverk för regionala eller lokala myndigheter eller av transnationella nätverk för organisationer som arbetar med att främja jämställdhet.

IV. UTFÖRANDE AV ÅTGÄRDERNA

(1) De åtgärder som skall utföras kan finansieras genom tjänsteavtal efter anbudsinfordringar eller genom samfinansiering med andra källor. I det senare fallet får kommissionens bidrag som allmän regel inte överstiga 80 % av de faktiska kostnader som stödmottagaren har haft.

(2) Under genomförandet av programmet kan kommissionen behöva ytterligare resurser, även för att anlita experter. Beslut om dessa behov kommer att fattas i samband med kommissionens pågående bedömning av resursfördelningen.

(3) Under genomförandet av programmet kan kommissionen anlita teknisk eller administrativ hjälp, som är till ömsesidig nytta för kommissionen och stödmottagarna och som gäller identifiering, utarbetande, administration, övervakning, revision och kontroll.

(4) Kommissionen kan också utföra åtgärder för information, publicering och spridning. Den kan också utvärdera studier och anordna seminarier, symposier eller andra möten med experter.

(5) Kommissionen kommer att utarbeta årliga arbetsplaner i vilka prioriteringar och åtgärder fastställs. Dessutom kommer den att närmare ange vilka förfaranden och kriterier som skall tillämpas vid urval och finansiering av projekt inom detta program. I samband därmed skall den höra den kommitté som avses i artikel 6.

(6) Åtgärderna kommer att utföras med full respekt för principerna om skydd av personuppgifter.

Finansieringsöversikt

1. ÅTGÄRDENS BETECKNING

Stödprogrammet för ramstrategin för jämställdhet (2001-2005)

2. BERÖRDA BUDGETPOSTER (enligt 1999 års budget)

B3-4012, B3-4012A och A-3037

3. RÄTTSLIG GRUND

Artikel 13 i fördraget.

4. BESKRIVNING AV OCH MOTIV FÖR ÅTGÄRDEN

4.1. Mål

Målet är att stödja och komplettera det arbete som görs för att främja jämställdhet, inbegripet att komplettera utvecklingen på lagstiftningsområdet genom att

– främja och sprida värderingar och praxis som utgör grunden för jämställdhet mellan könen,

– förbättra förståelse för frågor som har samband med könsdiskriminering genom ökad kunskap och bättre mätmetoder samt genom utvärdering av effektiviteten i strategier, lagstiftning och åtgärder, och

– bygga upp aktörernas kapacitet att behandla jämställdhetssfrågor.

4.2. Programperiodens längd: Från och med den 1 januari 2001 till och med den 31 december 2005 (5 år).

5. KLASSIFICERING AV UTGIFTER OCH INKOMSTER

5.1. Icke-obligatoriska utgifter

B3-4012: Differentierade anslag

A – 3037: Icke-differentierade anslag

6. TYP AV UTGIFTER

Avtal för undersökningar, tjänster, expertmöten, konferenser och seminarier, liksom för sådana utgifter för publicering och spridning som godkänts på grundval av ett initiativ från kommissionen.

Bidrag med högst 80 % av de totala bidragsberättigande kostnaderna för att täcka transnationella initiativ som anordnas av medlemsstaternas myndigheter och som har en europeisk dimension (se del 1), evenemang som anordnas av EU:s ordförandeskap (se del 1), samt driftskostnader för organisationer som verkar på europeisk nivå och

transnationella insatser för utbyte av erfarenheter på europeisk nivå (se del 3). Gemenskapsbidragets storlek är avhängigt graden av transnationalitet.

7. BUDGETKONSEKVENSER

Uppskattningar har gjorts med utgångspunkt i tidigare erfarenheter, framför allt utifrån beloppen för de ovannämnda budgetposterna.

7.1 Metod för beräkning av den totala kostnaden för åtgärden (fastställande av genomsnittskostnaden per enhet):

miljoner euro

År 1

1. Ökad medvetenhet

- Bidrag till transnationella initiativ anordnade av medlemsstaternas myndigheter i samarbete med alla relevanta nationella aktörer, inklusive icke-statliga organisationer, om speciella ämnen som är av europeiskt intresse och har en europeisk dimension och som skall godkännas varje år. Denna verksamhet kan omfatta evenemang för att lansera det nya programmet. Syftet med dessa initiativ är att förbättra synergin mellan nationella politiska jämställdhetsåtgärder och att utveckla mervärde för gemenskapen.

(Högst 15 bidrag x i genomsnitt 200 000-250 000 €) 3,5 M€

- Bidrag till ordförandeskapens arbetsprogram för jämställdhet 0,5 M€

Genomsnittlig kostnad baserad på erfarenheterna från nuvarande program för lika möjligheter för kvinnor och män.

Bidragen begärs av medlemsstaternas myndigheter.

- Seminarier om genomförande av gemenskapens lagstiftning 0,5 M€

Förslagsinfordran riktad till medlemsstaternas myndigheter, organ för jämställdhet och yrkesorganisationer

- Evenemang med priser och stöd till mediekampanjer och informationsverksamhet – tillhandahållande av tjänster till följd av anbudsinfordringar

- Årlig europeisk vecka, vars syfte är att öka medvetenheten om viktiga prioriterade ämnen i programmet. Den kommer att anordnas på gemenskapsnivå och i varje medlemsstat samtidigt, samordnas av kommisisonen och genomföras av den ansvariga myndigheten i varje enskild medlemsstat. **1 M€**

- Ett årligt pris till företag som på ett framgångsrikt sätt har arbetat för jämställdhet . Syftet är att uppmuntra till att kartlägga och sprida goda lösningar och göra jämställdhetsfrågor mer synliga i företag.

- Genomförbarhetsstudier (år 2001): budgetpost B3-4012A **0,1 M€**

p.m.: år (2002, 2003, 2004 och 2005): +- 400.000 €/år för anordnandet och priser

- Publikationer

– 4 tidskriftsnummer per år

(genomsnitt för författande, layout, design: 100 000 €

– Årslig jämställdhetsrapport

(genomsnitt för layout och design): budgetpost B3-4012A 5 000 €

– särskilda kostnader för översättning/publicering i samband med expertgrupper/undersökningar/rapporter etc.

(översättning kommer att göras av kommissionens översättningstjänst. Den här typen av publikationer kommer att finnas på enhetens webbplats och i några tryckta exemplar)

– Andra eventuella publikationer (till exempel konferensprotokoll om så krävs): budgetpost B3-4012A 20 000 €

– Webbplats: genomsnitt: budgetpost B3-4012A 20 000 €

– Tryckkostnader, kostnader för spridning, uppdatering av adresslistor, lagringskostnader för tidskriften, årliga jämställdhetsrapporten och eventuella konferensprotokoll:
budgetpost B3-4012A 140 000 €

– Databas för potentiella partner: utveckling och uppdatering: budgetpost B3-4012-A - genomsnitt: 15 000 €

Totalt: 0,3 M€

TOTALT FÖR DEL 1 (år 1) 5,9 M€

2. <u>Analys och utvärdering</u>

Anbudsinfordringar utom för samarbetet med Eurostat och de nationella statistikkontoren, där Eurostat förfaranden kommer att tillämpas.

- Framtagning av jämförbara statistikserier

– Samarbete med Eurostat och nationella statistikkontor

– För disaggregerade data, etc: 0,4 M€

– För "tidsanvändningsstudie": 0,3 M€

Totalt: 0,7 M€

- Metoder och indikatorer för utvärdering av strategier

– Undersökningar om metoder/indikatorer
(+/- 3 undersökning +/- 40 000) **0,12 M€**

- Analys och uppföljning av medlemsstaternas genomförande av gemenskapens lagstiftning om jämställdhet **0,32 M€**

- Analys och uppföljning av jämställdheten på arbetsmarknaden **0,32 M€**

- Insamling och utvärdering av information och erfarenhet om lyckade initiativ, metoder och tekniker i samband med kvinnor och medierna, bland annat hur man kan motverka stereotyper och uppmuntra till positiva bilder av kvinnor och män. **0,32 M€**

- Tematiska studier:

– 2 studier för i genomsnitt 40 000 € **0,08 M€**

- Upprättandet av en relevant databas, t.ex. en databas om kvinnor och beslutsfattande **0,25 M€**

– p.m. påföljande år: 100 000 €/år

- Extern utvärdering p.m.

– Utvärdering (150 000 € per år, med början 2002)

TOTALT DEL 2 (år 1) (omfattar ej extern utvärdering) 2,1 M€

3. <u>Kapacitetsuppbyggnad och utbyte av goda lösningar</u>

- Transnationellt utbyte (av information, gjorda erfarenheter och goda lösningar). Aktörer: icke-statliga organisationer eller arbetsmarknadsparter på europeisk nivå, transnationella nätverk för regionala eller lokala myndigheter och organisationer som arbetar med jämställdhetsfrågor. **2 M€**

- Finansiering av driftskostnaderna för Europeiska kvinnolobbyn som för närvarande finansieras via budgetpost A-3037 (första året). **0,65 M€**

Påföljande år: 0,7 M€

- Inbjudan att lämna förslag

– Kriterier för stödberättigande skall specificeras i samråd med kommittén för programmet, regler och rutiner för vilka bidrag som skall tillämpas för driftskostnaderna.

TOTALT DEL 3 2,65 M€

TOTALSUMMA (år 1), budgetpost B3-4012 10 M€

budgetpost A-3037 0,65 M€

TOTALT 10,65 M€

7.2 Kostnadernas fördelning mellan åtgärdens olika delar (B3-4012 + B3-4012A + A-3037)

Åtagandebemyndiganden i miljoner euro (i löpande priser)

Fördelning	2001	2002	2003	2004	2005	Totalt
Ökad medvetenhet/synlighet	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	29,5
Analys och utvärdering	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	10,5
Kapacitetsuppbyggnad	2,65	2,7	2,7	2,7	2,7	13,45
Totalt	10,65	10,7	10,7	10,7	10,7	53,45

7.3 Kostnader för teknisk hjälp och stödtjänster (B3-4012A)

Åtagandebemyndiganden i miljoner euro (i löpande priser)

	2001	2002	2003	2004	2005	Totalt
Genomförbarhetsstudie	0,1	-	-	-	-	0,1
Webbplats och utveckling av databas för potentiella partner och tryckning, spridning, publicering och layout/design. Årlig rapport och layout/design, eventuella publikationer	0,2	0,3[(1)]	0,3	0,3	0,3	1,4
Totalt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	1,5

(1) Dessa kostnader kommer att öka från år 2 (under år 1 kommer mindre att gå till publikationer)

7.4 Tidsplan för åtagandebemyndiganden och betalningsbemyndiganden

(i miljoner euro)

B3-4012 + B3-4012-A	2001	2002	2003	2004	2005	Totalt
Åtagandebemyndiganden B3-4012 B3-4012A **Total (B3-4012 – B3-4012A)**	 9,7 0,3 10	 9,7 0,3 10	 9,7 0,3 10	 9,7 0,3 10	 9,7 0,3 10	 48,5 1,5 50
Betalningsbemyndiganden (B3-4012 + B3-4012A)						
2001 2002 2003 2004 2005 2006 och följande år	4 4 2	 4 4 2	 4 4 2	 4 4 2	 4 6	4 8 10 10 10 8
Totalt	10	10	10	10	10	50

(i miljoner euro)

A-3037	2001	2002	2003	2004	2005	Totalt
Åtagandebemyndiganden	0,65	0,7	0,7	0,7	0,7	3,45

8. BEDRÄGERIBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

Alla insatser som beviljas stöd kommer att granskas av ansvariga enheter i förväg, löpande och när insatsen är avslutad. I formuläret för ansökan om bidrag efterfrågas uppgifter om potentiella stödmottagares identitet och karaktär, så att deras tillförlitlighet kan bedömas på förhand. Bedrägeribekämpningsåtgärder (kontroller, rapporter) ingår i överenskommelser eller avtal mellan kommissionen och stödmottagarna. Kommissionen kommer att kontrollera rapporterna och fastställa att arbetet har utförts på ett riktigt sätt innan del- eller slutbetalning görs. Man kommer att fästa särskild vikt vid att undvika dubbel finansiering. Kommissionen och Europeiska gemenskapernas revisionsrätt får utföra kontroller på grundval av dokument eller på plats.

9. ANALYS AV KOSTNADSEFFEKTIVITET

9.1 Mål

Principen att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all verksamhet föreskrivs i artikel 3 i Amsterdamfördraget. Parallellt med integrering av ett jämställdhetsperspektiv i all politik har särskilda åtgärder med inriktning på kvinnor visat sig vara nödvändiga för att undanröja den birstande jämställdhet som fortfarande finns kvar.

Den föreslagna ramstrategin kommer att omfatta all jämställdhetsrelaterad gemenskapspolitik. De övergripande samordningsåtgärderna, till exempel nätverk, övervakning och rapportering kommer att finansieras inom stödprogrammet genom budgetpost B3-4012 med rättslig grund i artikel 13 i fördraget.

Den nya ramstrategin skall också stödja medlemsstaternas insatser att främja jämställdhet, på grundval av en positiv inställning till mångfald, och långsiktiga attitydförändringar.

Tre delmål har fastställts. Till dessa hör tre huvudområden för åtgärder inom programmet.

– Främja och sprida värderingar och praxis som utgör grunden för jämställdhet.

– Öka förståelsen för frågor som har samband med direkt eller indirekt könsdiskriminering, genom ökad kunskap och bättre mätmetoder samt genom utvärdering av effektiviteten i strategier och praxis.

– Bygga upp aktörernas kapacitet att behandla jämställdhetsfrågor

Arbetet med programmet skall ske i tillsammans med aktörer som väljs ut bland beslutsfattare i nationell, regional och lokal förvaltning, oberoende organ med ansvar för att främja jämställdhet, icke-statliga organisationer, arbetsmarknadens parter, forskningsinstitut, medierna, opinionsbildare samt domstolar och andra rättsvårdande organ.

Målgrupp: programmet är avsett att stödja jämställdhetsarbetet på gemenskapsnivå och på nationell, regional och lokal nivå och därvid respektera de olika nivåernas behörighet. Programmet innebär ett betydande tillskott till de åtgärder som vidtagits inom andra av gemenskapens politikområden, däribland strukturfonderna. Programmet är därför inte avsett att stödja sådana åtgärder med inriktning på kvinnor som kan utföras lokalt och som i vissa fall kan erhålla bidrag från andra politikområden. Programmets mervärde ligger i att kartlägga och utbyta information om och erfarenheter av bra metoder på jämställdhetsområdet.

9.2 Motiv för åtgärden

Gemenskapen har stor erfarenhet av jämställdhetsarbete, bland annat inom ramen för tidigare program. Analysen av resultaten från dessa program utfördes i ett omfattande samråd med de berörda aktörerna och har påvisat dels vilket mervärde som skapas av handlingsprogram som syftar till att stödja utbyte av information och erfarenheter,

nätverkssamarbete och medvetandegörande, dels att fortsatta insatser behövs om jämställdhet skall uppnås.

Av interimsrapporten[1] om genomförandet av gemenskapens handlingsprogram på medellång sikt för lika möjligheter för män och kvinnor (1996-2000) framgår att många av de initiativ som genomförts har lyckats förmedla stöd till åtgärder med väldefinierade mottagare, men inte lyckats lika väl att skapa ett mervärde på europeisk nivå. I interimsrapporten anges också att detta delvis beror på att flertalet av de projekt som erhållit stöd har genomförts i relativt liten skala men också på grund av att partnerskapen över de nationella gränserna ofta har varit ganska svaga. Projektansvariga har ofta haft svårigheter att finna nödvändig samfinansiering för transnationella åtgärder på natonell, regional och lokal nivå. Dessutom har kommissionen haft svårt att från tillräckligt nära håll följa ett stort antal små projekt för att kunna dra nytta av de gjorda erfarenheterna och sprida dem.

Dessa erfarenheter från tidigare program ger vid handen att det största mervärdet uppnås om programmen inriktas på ett begränsat antal högkvalitativa, storskaliga och samordnade aktiviteter med fokus på att stödja medlemsstaternas insatser för att åstadkomma förändringar på nationell, regional och lokal nivå. Detta innefattar medlemsstaternas regeringar, lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, icke-statliga gräsrotsorganisationer, oberoende experter och akademiker.

Mot denna bakgrund kommer programmet att bestå av tre delar som kommer att löpa parallellt.

Delarna kommer att fungera enligt följande:

1) Skapa ökad medvetenhet

Denna programdel syftar till att sprida erfarenheter från programmet och bidra till att ge den impuls som krävs för att få till stånd förändringar i samhället. Den kommer att bidra till att skapa de politiska förutsättningar som krävs för att utveckla lagstiftning och annan utveckling.

För att stödja och förbättra samverkan mellan ländernas jämställdhetspolitik och för att skapa ett europeiskt mervärde kommer denna programdel att stödja genomförandet av olika initiativ som, efter förankring hos programkommittén, skall utarbetas av medlemsstaternas myndigheter och som skall handla om särskilda teman som skall godkännas årligen.

När framsteg har uppnåtts när det gäller strategier och praxis har dessa ofta åtföljts eller följts upp av informationskampanjer för att skapa ökad medvetenhet i någon specifik fråga. Detta har framför allt varit fallet när det gäller tidigare jämställdhetsprogram, men också på andra områden som t.ex. miljön, där kampanjer som genomförts av regeringar eller gräsrotsorganisationer har förberett den allmänna opinionen inför lagstiftningsförslag. Huvudansvaret för sådana insatser måste även fortsättningsvis ligga på nationell nivå (eftersom det är på nationell nivå de flesta krav fastställs – gemenskapsrätten syftar ju endast till att fastställa minimikrav som

---

[1] KOM(1998) 770 slutlig, 17.12.1998.

medlemsstaterna inte får underskrida). Det kan dock finnas fördelar med begränsade gemenskapsinsatser för att stödja verksamheten i medlemsstaterna, framför allt genom att hjälpa till att skapa förståelse för hur andra medlemsstater har tagit sig an liknande problem.

Därför innehåller denna programdel klassiska informations- och kommunikationsverktyg (t.ex. programtidskrift och webbplats) och målinriktade evenemang eller kampanjer för ökad synlighet/medvetenhet, till exempel en europeisk jämställdhetsvecka och utdelning av ett årligt pris till företag som framgångsrikt bedrivit jämställdhetsarbete. Programdelen kommer också att innefatta bidrag till transnationella evenemang för att understödja de politiska frågor som rådets ordförandeskap väljer att lyfta fram.

En årlig jämställdhetsrapport kommer att utarbetas. I den skall även redogöras för de framsteg som gjorts när det gäller att uppnå referenspunkterna samt en utvärdering av de uppnådda resultaten.

Dessa åtgärder skall genomföras som en del av kommissionens övergripande informationsstrategi. Medlemsstaterna skall uppmanas att ta aktiv del i arbetet så att komplementaritet med deras egna initiativ, maximal verkan och kostnadseffektivitet skall kunna garanteras.

2) Analys och utvärdering

Syftet med denna programdel är att utveckla och förbättra redskapen för insamling av information i ett användbart och jämförbart format och se till att detta sprids till aktörerna i medlemsstaterna. För detta skall man utgå ifrån det arbete som utförts under tidigare jämställdhetsprogram.

Genom programmet skall man hjälpa aktörer i de olika medlemsstaterna att dra lärdom av andras erfarenheter, i syfte att öka effektiviteten i jämställdhetsarbetet. Information om vad som händer i medlemsstaterna måste därför tillhandahållas i en form som verkligen är tillgänglig så att den kommer till användning bland aktörerna. Situtationen i kandidatländerna skall också täckas i största möjliga mån.

Det är meningen att de åtgärder som presenteras under denna programdel skall hållas inom rimliga budgetanslag och att de skall vara så kostnadseffektiva som möjligt. Alla dessa åtgärder är målinriktade för att ge specifika resultat, t.ex. att öka insamlingen av jämförbar och harmoniserad statistik genom samarbete mellan Eurostat och de nationella statistikkontoren, utveckla beslutade metoder för att fastställa referenspunkter och utvärdering, utarbeta rapporter, etc. Temastudier på målområdena för att jämföra och kontrastera tillvägagångssätt i och mellan medlemsstaterna och kandidatländerna kommer att bidra till att kartlägga läget.

3) Kapacitetshöjning

Denna programdel syftar till att skapa ett mervärde genom att öka aktörernas förmåga att hantera jämställdhetsfrågor på ett effektivt sätt. Detta skall uppnås genom att man sprider bra lösningar och gjorda erfarenheter till aktörerna och involverar dem i transnationellt utbyte och dialog på EU-nivå.

Tidigare erfarenhet från grunderna till kampen mot könsdiskriminering har betonat vikten av att man arbetar i partnerskap tillsammans med nyckelaktörer i medlemsstaterna och med organisationer som arbetar inom jämställdhetsområdet. Tidigare gemenskapsinsatser på jämställdhetsområdet och initiativ för funktionshindrade och för social integration har visat värdet av att samla aktörer i transnationella partnerskap som kan utgöra grunden för utbyte av bra metoder.

Denna programdel skall därför stödja transnationella utbytesåtgärder som skall planeras till ett litet antal per år i samarbete med programkommittén. Full hänsyn skall tas till hur jämställdhetsarbetet utvecklas i gemenskapens samtliga politikområden och program.

9.3 Övervakning och utvärdering av åtgärden

Eftersom programmet är utformat för att uppmuntra till nya sätt att politiskt främja jämställdhet, utgör övervakning och utvärdering en naturlig del av den verksamhet som skall genomföras, för att maximal nytta skall kunna uppnås.

Övervakningen av programmet skall ske löpande under programmets genomförande. Programkommittén skall få regelbunden information som sammanställs av kommissionens avdelningar. Övervakningen skall anpassas till behoven för varje programdel och kommer att innehålla aspekter av både kvalitetetssäkring och sund ekonomisk förvaltning.

Dessutom kommer en halvtidsrapport om genomförandet av programmet att läggas fram senast den 31 december 2003. Slutrapporten om genomförandet av ramstrategin och detta program skall läggas fram senast den 31 december 2006. Kommissionen kommer att bistås av externa utvärderare. Med utgångspunkt från genomföranderapporterna kommer kommissionen att besluta vilka framtida åtgärder som kan bli aktuella.

Ramen för utvärderingen skall fastställas i samarbete med programkommittén. Utvärderingen skall särskilt bedöma programmets effektvitet, effekter och relevans. Detta skall innefatta hur kunskapsöverföring har skett (hur programmet konkret har påverkat jämställdhetspolitiken och jämställdhetsarbetet i medlemsstaterna).

Utvärderingen skall finansieras genom programbudgeten och hänsyn skall tas till rekommendationerna i SEM 2000 avseende övervakning och utvärdering. Det föreslås att 0,5 miljoner euro preliminärt öronmärks för utvärderingen. En extern utvärderingsgrupp kommer att väljas ut genom ett öppet anbudsförfarande.

10. ADMINISTRATIVA UTGIFTER (AVSNITT III DEL A I BUDGETEN)

Nödvändiga utgifter för administration och personal skall täckas av befintliga medel i de avdelningar som förvaltar åtgärderna.

10.1 Inverkan på antalet tjänster

Typ av tjänst		Personal som skall tillsättas för att leda åtgärden		Källa		Löptid
		Fasta tjänster	Tillfälliga tjänster	Befintliga resurser inom de berörda general-direktoraten eller avdelningarna	Ytterligare resurser	
Tjänstemän eller tillfälligt anställd personal	A B C	6 2 4		6 2 4		5 år
Andra resurser, nationella experter						
Totalt		12		12		5 år

10.2 Den totala budgetkonsekvenserna vad gäller mänskliga resurser

(i miljoner euro)

	5 år	Beräkningssätt
Tjänstemän Tillfällig personal Andra resurser (ange budgetpost)	6,48	Grundat på genomsnittlig lönekostnad på 108 000 € per person och år (posterna A1, A2, A3, A4, A5, A7) 5 år x 12 x 108 000 = 6 480 000 € Del A i budgeten
Totalt	6,48	

10.3 Ökning av andra administrativa utgifter till följd av åtgärden

Ingen förväntad ökning.

Budgetpost	Belopp	Beräkningssätt
A-7010 (Tjänsteresor)	38 400 € (1 år) 192 000 € (5 år)	I genomsnitt 8 tjänsteresor per år x 6 A-tjänstemän x 800 € per tjänstresa = årlig kostnad
A-7030 (Möten)		
A -7031 Utgifter för obligatoriska kommittémöten	69 250 € (1 år) - 346 250 € (5 år)	3 möten per år för programkommittén (1 företrädare per medlemsstat). Genomsnittlig kostnad på 650 € per regeringsexpert x 15 x 3 möten = årlig kostnad 3 möten per år för kommissionens rådgivande kommitté för lika möjligheter (40 ledamöter) – Ungefärlig kostnad = 40 000 €
A-7040 (Konferenser)	200 000 € (1 år) 1000000 € (5 år) 20 800 € (1 år) 104 000 € (5 år)	En tematisk konferens per år (200 deltagare) Anordnas av kommissionen (SCIC) Totala kostnader inkl. resa och logi enligt kommissionens regler samt relaterade organisatoriska kostnader. I genomsnitt 1000 € per deltagare Regelbundna årliga möten:-tjänstemän för införlivande av jämställdhetsperspektiv ett möte per år (17 ledamöter x 650 € per ledamot) = 11 050 € -Medlemsstaternas företrädare med ansvar för jämställdhet i strukturfonderna x 1 möte per år (15 ledamöter) x 650 € per ledamot = 9 750 €
Totalt	328 450 € (1 år) 1642250 € (5 år)	

Beräkningen grundar sig på aktuella utgifter från genomförandet av budgetpost B3-4012.

Utgifterna i ovan angivna tabeller under post A-7 (obligatoriska kommittémöten, tjänsteresor och konferenser) kommer att bekostas av GD EMPL:s övergripande anslag.